

Magyar

I R O D A L M I  
R I T K A S Á G O K

*Szerkeszti Vajthó László*

17.

HAJNAL MÁTYÁS:

AZ

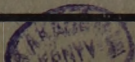
JESUS SZÍVÉT  
SZERETŐ SZÍVEKNEK  
ÁJTATOSSÁGÁRA

SZÍVES KÉPEKKEL KIFORMÁLTATOTT ÉS  
AZOKRÚL VALÓ ELMÉLKEDÉSEKKEL ÉS  
IMÁDSÁGOKKAL MEGMAGYARÁZTATOTT  
KÖNYVECSKE.

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA BUDAPEST

## A Magyar Irodalmi Ritkaságok eddig megjelent számai:

1. Bessenyei György: A törvénynek útja. Tudós társaság. Sajtó alá rendezte és kiadta a *budapesti Berzsenyi Dániel-reálgimnázium* 1929/30. évi VIII. osztálya.
2. Péterfy Jenő dramaturgiai dolgozatai. Sajtó alá rendezte és kiadta a *budapesti Berzsenyi Dániel-reálgimnázium* 1930/31. évi VIII. osztálya.
3. Benyák Bernát: Joas. (Piarista iskolai dráma, 1770.) Eredeti kéziratból sajtó alá rendezte s bevezetéssel ellátta dr. *Perényi József* tanár. Kiadta a *budapesti kegyes-tanítórendi kath. gimnázium*.
4. Bessenyei György: Egy magyar társaság iránt való Jámbor Szándék. Bécs, 1790. VII. oszt. tanítványaival sajtó alá rendezte dr. *Várady Zoltán* tanár. Kiadta a *budapesti Verbőczy István-reálgimnázium*.
5. Károlyi Gáspár: Két könyv... Debrecen, 1563. VIII. oszt. tanítványaival sajtó alá rendezte *Jablonowsky Piroska* tanár. Kiadta a *budapesti Ev. Leánykollégium*.
6. Szemelvények Temesvári Pelbárt műveiből. Fordította s tanítványaival sajtó alá rendezte *Brisits Frigyes* tanár. Kiadta a *budapesti ciszterci-rendi Szent Imre-gimnázium*.
7. Péterfy Jenő zenekritikái. Sajtó alá rendezte és kiadta a *budapesti Berzsenyi Dániel-reálgimnázium* 1930—31. évi VIII. osztálya.





17.

AZ  
JESUS SZÍVÉT  
SZERETŐ SZÍVEKNEK  
ÁJTATOSSÁGÁRA

SZÍVES KÉPEKKEL KIFORMÁLTATOTT ÉS  
AZOKRÚL VALÓ ELMÉLKEDÉSEKKEL ÉS  
IMÁDSÁGOKKAL MEGMAGYARÁZTATOTT  
KÖNYVECSKE,

MELYBŐL MINDEN HÍV LÉLEK MEGŐS-  
MÉRHETI MIND AZ Ő MEGIGAZULÁSA  
ELŐTT LÉVŐ RÚT ÉS VESZEDELMESEK, MIND  
AZ UTÁN VALÓ SZÉP ÉS GYÖNYÖRŰSÉ-  
GES ÁLLAPOTJÁT ÉS EGYÜTT AZ EGÉSZ  
MEGIGAZULÁSNAK IS MÓDJÁT  
ÉS FOLYÁSÁT.

VANNAK AZ VÉGE FELE EGYNÉHÁNY  
RÉGI ÉS ÁÉTATOS EMBEREKNEK DEÁK-  
BÓL MAGYAR NYELVRE FORDÍTOTT HYM-  
NUSOK, MELYEKNEK TÁBLÁJA ÉS RENDI  
EZ KÖNYVECSKÉNEK VÉGÉN TALÁLTATIK.

---

*Nyomatott Bécsben, Rickhes Mihály által  
M.DC.XXIX. esztendőben.*

*Nihil obstat.*

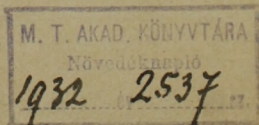
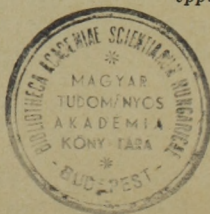
Nr. 2443.

*Dr. Franciscus Ibrányi  
censor dioecesanus.*

*Imprimatur.*

*Strigonii, die 17. Augusti  
1932.*

*Dr. Stephanus Breyer  
eppus, vic. gen. ad int.*



Úgy gondoljuk, hogy hasznos szolgálatot végeztünk, amikor a magyar irodalmi multnak egy valóban ritka emlékét: Hajnal Mátyásnak „elmélkedésekkel és imádságokkal megmagyaráztatott könyvecskéjét“ újból átadjuk az irodalmi érdeklődés nyilvánosságának. A munka először 1629-ben jelent meg. Későbbi kiadásai 1642 és 1644. Ma mindössze három példány van belőle, az is mind csonka állapotban. Kiadásunk alapjául az 1629. kiadás szolgált.

Az irodalmi köztudatban egy kissé halávanyan él Hajnal Mátyás imádságoskönyve. Szerzője nevét is elevenebben őrzi polemikus működése. Pedig ez a névtelenül kiadott műve mind a vallásos élet fejlesztése, mind pedig irodalmiság szempontjából állandóbb értékkel jelzi Hajnal Mátyás munkásságát, mint vitairatának: a Kitett cégér-nek immár elavult hangja és módja. Az a kettősség, amely a XVII. század polemikus és vallásos íróiban majdnem mindig fellelhető, s amely egy emberben élesen elválasztja egymástól a vitatkozót s a gyakorlati vallásos élet építőjét, a statikus és a dinamikus embert, Hajnal Mátyásban éppen úgy megjelenik, mint a vele egy időben élő Pázmányban. Hajnal, a vitatkozó, egészen elüt Hajnaltól, az imádságoskönyv írójától. Amaz a kor divatja szerint darabos



és zord, kíméletlen és fölényes, véd és támad; emez csupa bensőség és áhítat, alogikus és misztikus, a léleknek Istenhez vonzódo szent egyesülésére törekszik. A kettőt egymással csak a stílus közössége kapcsolja egybe: mindkét Hajnal, a vitatkozó és lelki élet könyvét író, a barokk stílus művelője, azonban mindegyik a maga temperamentumától feltételezetten alakítja a barokk stílus módját. A polemikus Hajnal művében a barokk szenvedélyesen hullámzó, nagymenetű mondatformákban mutatkozik. Az imádságoskönyvet íróban pedig — könyvében közölt képekhez idomulva — a nyelv édes, lágy, elfinomított anyag- és kifejezés-készletében tükröződik vissza. Hajnal nyelve azonban a korai barokk stilizálás formáit mutatja. A cikornyasság és megokolatlan nyelvicomázás és ékítgetés mint stilizáló öncél még nem jut benne uralomra. Tulajdonképen a középkori misztika nyelvének utolsó kihajtásával állunk itt szemben, amely megegyeszer visszahozza Szent Bernát és Assiszi Szent Ferenc epekedő szóanyagát, amely a középkort átfogó egyetemes érzésnek: Krisztus szenvedése szemléletének érzékeny állapotából fakadt. A középkori lélek égi fogantatású nyelvrózsái utóljára nyílnak itt ki, aztán lassan befedi őket a barokk nyelvtudakosság és tettetés erőltetett képvirágzása . . .

Hajnal Mátyás könyvének első értéke a valóságos irodalom történetében kapja meg a maga helyét. Bár kódex-irodalmunkban, részleten-

ként sokszor találunk rá adatokat, a Jézus Szíve-kultusznak Hajnal Mátyás munkája az első programmszerű megnyilatkozása. A Jézus Szíve-tisztelet európai nagy apostolai: Ala-coque Margit, Eudes Szent János, még nem fejtették ki ezirányú munkásságukat, amikor Hajnal Mátyás már megírta munkáját, amely tehát az egyetemes vallásos irodalom szempont-jából tekintve, első ilyen irányú alkotás. Ne-héz volna irodalomtörténeti módszerrel ki-kutatni, hogy a Dedicatoriában jelzett okokon kívül miért fordult Hajnal a vallásos irodalom e később olyan nagyjelentőségű és bőségű terü-letéhez. A lelki élet s ugyancsak az írói alko-tás elemezhetetlenül finom tényéről van itt szó; szálai a lélek olyan kapcsolataihoz vezet-nek el, amelyek már kívül esnek a profán vizs-gálódás keretein s a lélek legbelső történetéhez tartoznak. „Homályos ösztönnel, a szeretet delejével lángol Jézus végtelen szeretete iránt, úgy, mint Gertrud s Szalezi Szent Ferenc“ — mondja róla igen találóan Zádori János.<sup>1</sup>

Fontos és egészen új jelentőséghez jut Haj-nal könyve az imádságoskönyv-irodalomban is. Munkájában teljesen egyéni vonások jelennek meg, amelyek elütnek a kódex-irodalom imád-ságoskönyv-típusaitól; különböznek — bár egy-két rokonvonást tüntetnek fel — Pázmány Péterétől, és semmit sem emlékeztetnek az előtte 1616-ben megjelent Kopcsányi Mihály

<sup>1</sup> Jézus Szíve ájtatosságának története. Budapest, 1878  
169. l.

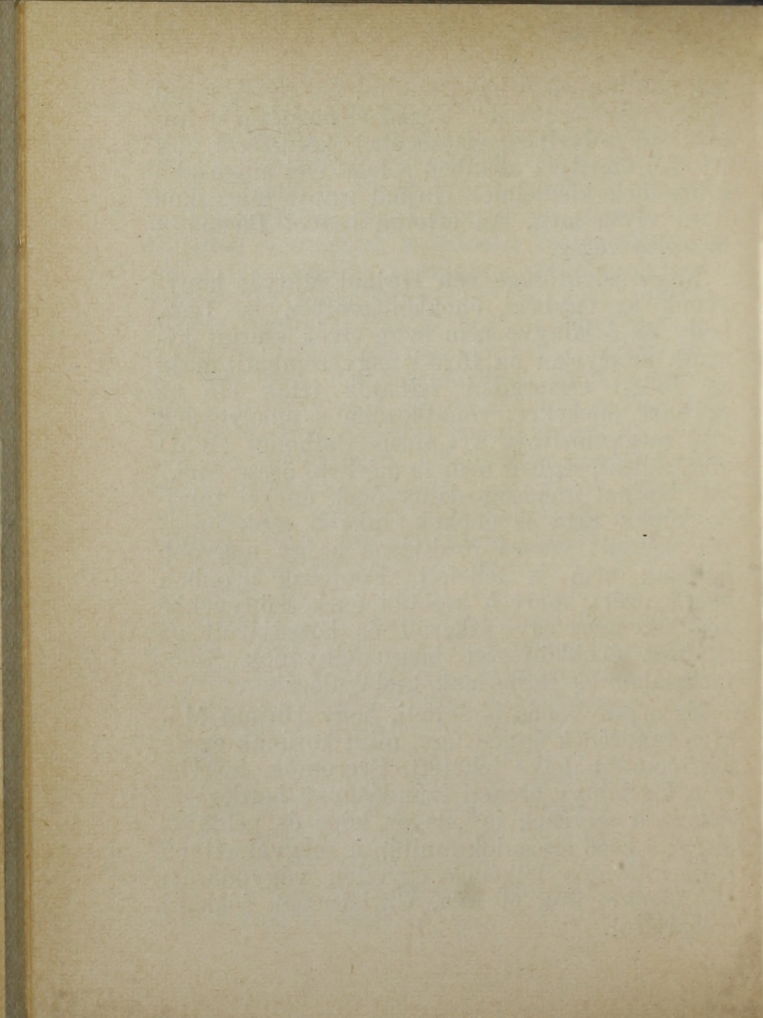
imádságoskönyvére. Hajnal Mátyás könyve a lelki életnek rendszeresebb művelését tartja szem előtt, mint a kódexek. Azonban nem terjed ki az életnek oly sokoldalú vonatkozására, mint Pázmány. Viszont sokkal lelkibb és magasabb szintájú, mint Kopcsányi, akinél a vitatkozás összeolvad a lelkiség szolgálatával, s aki talán inkább „a falukon tanító együgyű keresztyén praedikátorokat“ kívánta munkájukban segíteni. Hajnal Mátyás könyve tulajdonképen elmélkedések sorozata, imádságokkal élénkítve. Az elmélkedések rendje, beosztása, a belőlük vont következtetések módja erősen emlékeztet Loyolai Szent Ignác Elmélkedéseinek módszerére. Azonban az elmélkedések belső felépítése, menete, egy kissé érzelmes hangja, a képzelet festőiségének juttatott állandó rész jobban hívja emlékezetünkbe vissza Szent Bernátot és Asszisi Szent Ferencet, mint Szent Ignácot, aki az értelem erős működésén kívül csak a megindultságnak engedett fontosabb szerepet elmélkedéseiben. Mintha csak Szent Bernát századának szellemét, Asszisi Szent Ferenc halálát követő időben Párizs és Asszisi viaskodásának hangját hallanók vissza Hajnal Mátyás e következő szavaiból, amelyek annyira rávilágítanak a magyar XVII. század belső világára is: „Én lelkem, búlsut végy mind Plátónak, mind Aristótelesnek bölcsességétől; búlsuzzál Cicerónak és Demosthenesnek ékesszólásoktól és hajtsd meg füleidet ennek a mennyei mester-

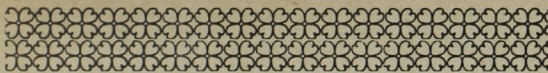


nek tanítására, ő legyen mind mestered, mind bölcseséged tenéked.“ Végső elemzésben a humanista műveltség elsőségének kérdéséről volt itt szó, amellyel szemben a lelki élet magasabb értékeinek küzdelmét Hajnal szinte misztikus úton vívta meg. Az értelmi harcot Pázmány harcolta végig.

Nagy jelentősége van Hajnal Mátyás könyvének az egyházi énekköltészetben is. Igaz, hogy az ő könyve nem azon elvek szerint készült, amelyeket az 1629-i nagyszombati, majd az 1638-i esztergomi zsinatok írtak elő az egyházi énekekre vonatkozóan s amelyeknek első megvalósítója a Cantus Catholici (1651) volt. Jelentőségben nem is mérhető össze emezzel. Hajnal imádságoskönyvének énekei tulajdonképpen nem is énekek, inkább csak latinból készült verses fordítások s így nagyobb hatásuk nem is lehetett. Fontosak azonban mégis azért, mert a későbbi énekeskönyvekbe közülük nem egy átkerült és hozzájárult az egyházi énekköltészet hagyományának fenntartásához és formáinak kialakulásához.

Ez a pár vonás is sejteti, hogy Hajnal Mátyás rendjének éppen úgy, mint korának egyik legfinomabb lelke lehetett. Szeretnők, hogyha ez a kis könyv eredeti szándékának hordozásával az ő szívének is „eleven képe és példája“ lenne, s késő századok multán is megvalósítaná írója alázatos lelkének egyetlen vágyódását: ne feledkezzünk el róla, Christusnak jóakaró szolgájáról.





AZ NEMZETES ÉS NAGYSÁGOS

*Gróf Bedeghi Nyári*

CHRISTINA

*Asszonynak,*

AZ TEKINTETES ÉS NAGYSÁGOS

*Gróf Galánthay*

ESZTERHASI

MIKLÓS,

Fraknó vára örökös Urának, magyarországi Palatinusnak & c. szerelmes Hitves Társának, nékem becsületes Asszonyomnak hosszú életet és boldog állapotot kívánok Istentül, ő Szent Fölségétül megadatni.

Nem sok üdövel ennek előtte, midőn Palatinus Uram és Nagyságod az bicsei jószágban Nagyságoddal együtt volna, Őfelsége pedig, Császár és Király Urunk, az második Ferdinánd & c. az mi kegyelmes Urunk Csehországban, Prágában lévén, engemet ő Nagyságához bizonyos dolgokban bocsátott volna, egyéb foglalatosságim között adatott alkalmatosság, hogy az több fő-főrendű szemé-



lyek közt való beszélgetésim és conversatióimban az ő Nagysága udvarában levő theologusokkal is conversalkodjam. Innend azért adaték ok, hogy az egyéb isteni áétosságra és lelki jókra néző dolgokról beszélgetvén, ez jelenvaló könyvecskének mivoltáról szölanánk. Melyet látván s eszemben vévén minden okát, eredetit, munkáját is és fáradozását, kéváltképpen az Nagyságod áétatos, és az isteni dolgokban való kedves, szünetlen és állhatatos mivoltára s erkölcsére rendelve és arányozvá lenni, mind Nagyságodnak kedves akarátja szerint, mind penig egyebeknek javallásából s törekedésekből arra birattam, hogy énnekem módom s alkolmatosságom lévén ezen dolognak nyomtatásban való kibocsátásában, úgy vagy on egyebeknek is, de kéváltképpen hogy Nagyságodnak való kedvéhez alkolmaztatásomat az én kis munkámmal mutassam.

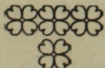
Minemő penig állatja legyen mind az könyv mivoltának, mind az megírásra való igyekezetnek eredeti és egyenlőképpen annak is az oka, hogy Nagyságodnak ajánlatatott és dedicáltatott, oka, az következő írásoknak rendibül nyilván megtetszenek és megtapasztaltatnak. Reménylem, hogy Nagyságod oly kedvvel s akarattal fogadja és véshi, hogy egyéb hasonló kedves s akarátja szerént való dolgokban serénykedésre okot vehessek: és mind azok is, az kik efféle Nagyságod jónak követésére való nyujtási-

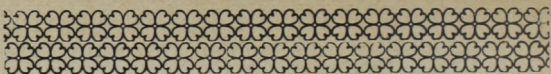
ból lelki épületet véendők lesznek, dicsírjék  
Nagyságodat és sok jóban részesültessek.  
Aldja Isten Nagyságodat minden jókkal.  
Költ Bécsben, első napján Christus Urunk  
születése után 1629. esztendőnek.

Nagyságodnak engedelmes szolgája

*Ferenczfi Lőrinc,*

Öfölségének udvari magyar secretariusus.





Következik azon theologusnak Dedicatoriája avagy ajánló levele.

*Az Nemzetes és Nagyságos*

*Gróf Bedeghi Nyári*

**C H R I S T I N A**

*Asszonynak,*

az Tekintetes és Nagyságos

Gróf Galánthai

**E S Z T E R H A S I**  
**M I K L Ó S,**

Fraknó vára örökös Urának, magyarországi Palatinusnak, &c. szerelmes Hitves Társának &c. jó egészséget, szerencsés, hosszú életet az Úr Christusban.

**A**lkolmas ideje, hogy az képárosoknál találék néminemő szívek formájára kimetszett tizennyolc képeket. Melyeket midőn forgatok, általláttam, hogy valaki volt azoknak alkotója, de nem az undok Vénusnak, sem az ő fertelmes fiának, Cupidónak leckéit



hallgatta volt; hanem az Mennyei Vőlegénynek és az ő szerelmes Mátkájának, az Anyaszentegyháznak iskolájában tanuló szívek között tanult volt. Eszemben vettem pedig ezt mind az képeknek egymásután való szép rendelkezésből, mind pedig az képek alá írott bölcs és áétatos versekből, melyek oly módosan és helyesen vannak kigondolva és öszvefoglaltatva, hogy méltán minden léleknek mind az ő megigazulása előtt levő rút és veszedelmes, mind pedig azután való szép és gyönyörűséges állapotjáról elegendő és üdvösséges matériát, módot és utat adhatnak elmélkedésre. Ez okból örömet is megszerzém azokat, tudnia illik az magam lelki áétatosságom megaludt tüzének élesztésére. Ugyan e végre szerzék is mindenik kép alá elmélkedést, három-három puntban foglalván, és imádságot, az alattok való verseket is magyarrá fordítám. Látá nálam ezeket Nagyságod és szeme akadván rajtok, elkéré magának egy kis könyvecskében béköttetve, melyeket midőn egynéhányszer általolvasott volna, megkedvelvén, több hasonló képeket is vétete és azon elmélkedéseket és könyörgéseket alájok irattatá, egyebekkel is kezdé közleni. Ezzel meg nem elégedvén, azt is kíváná, hogy kinyomtattatnának.

Így lévén az dolog, akarván én is az Nagyságod áétatosságának helyt adnom és azt, az mennyire tőlem lehetett, nevelnem is (az

én superioromnak javallásából), engedek az Nagyságod kívánságának s annyival örömetben is, mennyivel egyebeknek is kívánok használnom és nemcsak magamnak devotizálnom.

Immár azért ki lévén nyomtatva, ki neve alatt illet és kellett inkább kinyilatkoztatni, mint az Nagyságod böcsületes nevezete alatt? nem láttam. Holott Nagyságod nemcsak okot ada az lelki jónak kinyilatkoztatására, de azon lelki jónak igaz képét is, melyek ez könyvecskében ki vannak ábráztatva és példáztnak, oly igen szívedben metszted és viseled, hogy méltán minden megigazult és megigazulandó szíveknek eleven képe és példája lehetsz.

*Első kép.* Tégedet az Isten (hogy valaha amaz maga *első* szívének képe alatt lehetnél, azok között, kik ám oly buzgóságosan ápolgatják és ölelik az Jesusnak lángodozó szívét, hogy ugyan utána láttatnak fölemelődni) még Anyádnak méhétől (az mint szól maga *fe-*  
*Ad Gal. I.* lől Sz. Pál apostal) magának választván, nem engedé, hogy az mely tévelygésen születettél és neveltettél, maradnál; hanem az ő igaz, régi, szent és csudákkal megerősített és közönséges körösztényi Anyaszentegyháznak hitire hozott. Mely jót cselekedvén veled az rajtad könyörülő irgalmasságának Atyja, mit cselekedett egyebet, hanem az mint az *második* szívnek képe elődben adja, amaz három kegyetlen és vérszopó el-

*Második kép.*

lenségnek, világnak, testnek, ördögnek töréből kiszabadétván, az Római Anyaszentegyháznak kegyes és üdvösséges kebelében helyeztetett. S vajjon mimódon cselekedte ez jót veled az Isten? Úgy, az mint ám ezt is az *harmadik* szívnek képe megmutatja: tudnia illik, az ő serkengető és minden érdemet megelőző malasztját nyujtván tenéked. Melylyel zörgetvén szívednek bészárt ajtaján, büneidnek álmábúl serkengetett. Mely zörgetésre noha te nem nyitnád fel azonnal szívednek ajtaját, mindazonáltal az nagy tűrhető Isten nem hagyja el azonnal, az mint sokakkal cselekedett, kiknek példája amaz lelki menyasszony. Ki midőn azonnal meg nem nyitná lelki ajtaját az mennyei Vőlegénynek, elmúlván ajtaja elől az Vőlegény elmene. Az mint erről maga az lelki menyasszony így panaszolkodik, mondván: *Felkelék* (tudnia illik későre) *és megnyitám ajtómnak zárját az én szerelmesemnek, de már eltért és általment vala; kerestem ötet, de fel nem találtam; kiáltottam, de meg nem felelt énnékem.* Nem így bánt teveled ez mennyei szerelmes, hanem midőn első zörgetésére fel nem nyitnád ajtódat, kivéven irgalmasságnak tegzéből szeretetinek tüzes nyilait, mindaddig lövöldözte és ostromlotta bészárt szívednek kemény falait, valamíg nyilaival meg nem járná azokat és megholdultatná magának. Az mint hogy ám az *negyedik* szívnek képe jelenti. Nagy kegyelmessége

*Harmadik kép.*

*Cant 5.*

*Negyedik kép.*



ez az Istennek, Nagyságos Asszonyom, Nagyságoddal! De meg nem elégedvén még ezzel is, nagyobb malasztját közlötte, megvilágosítván elmédnek sötétségét az ő isteni fényességének lámpásával, hogy meglátnád az bűnnek undokságát, az mint ez is az

*Ötödik  
kép*

*ötödik* képben fel vagyon jegyezve. De még itt sem határozta meg irgalmaságának jó voltát, hanem akaratodat is felindította, hogy az megösmert bűnöknek undokságát megútálnád. Az mint tanubizony-

*Hatodik  
kép*

*hatodik* szívnek képe; öntötte még ennél is bővebb malasztjának vizét szívedben az Isten? Igenis. Miképpen? Megszentelé szívedet az ő megigazító izsópjának malasztjával, nem különben, mint valami

*Hetedik  
kép*

*hetedik* kép állatja; s tehát itt általgátolta-é mennyei vizének lelkedben való folyását? Nem. Hanem azon megszentelt malasztjának bőségesb vizét folytatván szívedben, ugyan megförsztett benne: az, nemcsak az ő megszentelő izsópjának cseppjeivel meghintezvén lelkedet, minden bűnödet elmosta, de az bűnért érdemlett örök kínoknak tüzét is megoltotta, az mint hogy ezeket is nyilván példázza az

*Nyolcadik  
kép*

*nyolcadik* kép. Micsoda több jót cselekedett mindezeknél még az Istennek benned és veled munkálkodó malasztja, megmutatja ezt

*Kilencedik  
kép*

az *kilencedik* szívnek képe, kiben az mennyei Vőlegény virágokat hinteget; mely virágok nem egyebek, hanem az te jószágos

cselekedetidnek sok és szép tökéletességi, melyekkel az Szent Lélek felékesítette az te lelkedet, tebeléd helyezettette az hitnek szerdes hyacinthusát; beléd oltotta az reménységnek kék violáját; beléd plántálta az szeretetnek nap után forgó sárga virágját; beléd ültette az ájtatosságnak izzadó balsamumját; beléd az tisztaságnak fejér liliumját; beléd az szemérmességnek piros rózsáját; beléd az mértékletes szólásnak gyöngyvirágját; beléd az kegyességnek fodormentáját; az alázatosságnak izsópját; erősségnek szekfűjét; tűrésnek rozmarinját; állhatatosságnak puszpángját, több tökéletességnek gyönyörűséges virágít.

Mi végre mívelte mindezeket az Isten? Értsed ezt is az *tizedik* és több következő képeknek példázatjokból, hogy tudnia illik ennyi munkája és fáradsága után beszállana szívedbe (mint király országába) és ott leülvén és megnyúgodván királyi székében, országolna, parancsolna, oktatna, próbálna, vigasztalna, csodálatos és minden testi érzékenységet fölülhaladó édességekkel gyönyörködtetne; mindaddig, valamíg kiszólítván ez árnyékvilágból, bévinne az ő mennyei boldogságának örömébe, holott az hervadhatatlan koronát helyezetteté fejedben. Oh, Nagyságos Asszonyom, mit adhatsz mindezekért az te édes Üdvözétődnek? Mit? Hanem csak mondjad Szent Dáviddal: *Dicsérd* Psal.  
*az Urat, én lelkem, és minden részeim áldjá-*

*Tizedik  
és az  
több kö-  
vetke-  
ző  
képek*

*tok az ő szent nevét, ki megenged az te vétkeidnek; ki meggyógyítja minden betegségedet; ki megszabadítja veszedelemből az te életedet; ki megkoronáz az ő irgalmasságában és könnyörületességében.*

Ezek, Nagyságos Asszonyom, ezek az Nagyságod jóságának igaz képei; ezek igaz nemességidnek címeri; ezek valóságos dícséretid. Állassák egyebek az Nagyságod régi nemzetségének magasan fölött fáját, terjesszék ágait, nyilatkoztassák virágit, fontolják gyümölcsit, akarom mondani: számlálják az te Nemednek eleit, az régi Báthoriakat, kik közül némelyek királyi, némelyek fejedelmi, némelyek cardinali, érseki, több úri méltóságot viselvén, sok hasznaira voltak az keresztyén országnak.

Vessék ez mostani nevezetes (szerelmes hitvestársodnak is) az Tekintetes és Nagyságos Gróf Eszterhasi Miklósnak, (kit sokáig éltesse az Isten) magyarországi palatinusnak, Urunk, Öfölsége, második Ferdinánd római császár és magyarországi király titkos tanácsának, Magyarországnak helytartójának, mind nemzetségének régiségét (mely háromszáz esztendő megmalad), mind az ausztriai ház mellett való hívségért (melyért méltán aureum vellust érdemlett), mind penig és kiváltképpen ez mi szegény hazánk, Magyarország mellett való sok fáradságát és hasznait, (melyek, méltán illik, hogy olyaknak tartassanak, hogy még az ró-



mai pogány császárok s fejedelmek idejekort is arcusokat, statuákat, colossusokat és pyramideseket érdemlettek volna), úgy mint kinek szünetlen s szorgalmatos munkái és fáradsági után is az nemes országnak és nemzetünknek bátorságos és szabad megmaradására való állapot erősített és az mi édes hazánk is nagyobb s kívánatosb békességre és nyugalomra jutott.

Nagyok mind ezek, Nagyságos Asszonyom, és Nagyságodra néző dícséreték is, de külső dícséreték, melyekért még Antigonus király sem fizetett volna senkinek, amaz Plutarc. mondásaként (midőn egy fiú az atyja hívségéért kérne tőle jutalmat): *Én, úgymond, nem más ember, hanem maga saját szolgálatjára szoktam fizetni mindennek.* (Az mint hogy az mennyei király is az magunk cselekedetünkért fizet, nem másért.) De sőt mondhatnók amaz pogány bölccsel is:

*Et genus & proavi & quae nos non fecimus ipsi,*

*Vix ea nostra reor.*

Azaz: *Az miket a mi eleink és ösünk cselekedtenek és nem mi, nem mondhatom miénknek azokat.* De ezek akarminemő dícséretet érdemljenek, amazok te saját jószágid, tulajdonid tenéked, tebenned löttenek, az téged megelőző és veled munkálkodó Istennek malasztja által. Melyekért (az mint az legutolsó kép példázza) végtére az meny-

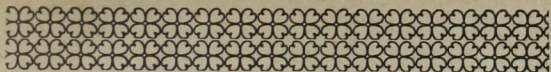
nyei Királytól örök jutalmat is veszesz. Midőn tudnia illik megélvén életednek jobb részét és kimúlván ez árnyékvilágból, bévittel az mennyei Urad örömének házában amaz áldott szóval: No hív és jámbor szolgál, mivelhogy kevésen voltál hív, nagyobbakra helyheztetlek tégedet. Menj bé az te Uradnak örömében; mikor bényelettet az feneketlen dicsőségnek fényességében, nem különben, mint a hal az tengerben; mikor az Isten tebenned és te az Istenben leszesz.

Mely jutalmat minekelőtte elveszen Nagyságod, vegye addig jó neven az ő több előszámlált javainak képeit; nézzen mint egy tükörben azokban; forgassa (az mint szokta) ájtatosan azokat és midőn ebben az ájtatóságban, mint az méhecske az ő édes mézében, úszdogál, ne feledkezzék el rólam is, Christusban jóakaró szolgáljárúl. Áldja Isten Nagyságodat minden lelki és testi boldog és szerencsés állapattal.

Költ Kismartonban, Boldogasszony Szűz Máriának, Magyarországnak Patronájának fogantatása (úgy mint Karácson havának 8.) napján.

M. DC. XXVIII. esztendőben.





A Z K E R E S Z T Y É N  
OLVASÓHOZ ELŐLJÁRÓ BESZÉD.

Szent Dávid Király az ő zsoltárának 65. részében elmélkedvén és álmélkodván az Istennek az ő lelkével közlött sok és szép javairól, el nem titkolhatván gerjedező szívének lángolását és égését, imígyen kiált fel:

Jöjjetek el és halljátok meg mindnyájan, valakik féltetek az Urat és megbeszélem, miket cselekedett az én lelkemmel.

Mely Istennek cselekedetinek ugyanott előszámlálván javait, így ragyogtatja lángodozó szívének szikráit: *Hozzája kiáltottam, úgymond, a szájammal és felmagasztaltam a nyelvemmel. Ha hamisságra tekintetem az én szívemben, nem hallgat meg az Úr.* Holott az Istennek három rendbéli ajándékját számlálja elől, az mint magyarázza e helyt egy doctor. Elsőt az hitet, mely által megismerte mind bűnös lelkének rút és veszedelmes állapotját, mind pedig ez nyavalyából az megváltó Isten által való kiszabadulását. Azért mondja: *Az én szájammal hozzája kiáltottam.* Mert ugyanis Szent Pál apostol mondásaként miképpen *Rom. 10.* híhatják segítségül, az kiben nem hisznek?

Második Isten ajándékját mondja lenni az megnevezett, elvött jóért való háláadás-



nak és isteni dicséretnek malasztját. Azért veti utána: *Felmagasztaltam*, úgymond, *ötet az én nyelvemmel*, hogy, tudnia illik, ekképpen több jóknak elvételére is, melyek nélkül szűkölködött, készétené lelkét.

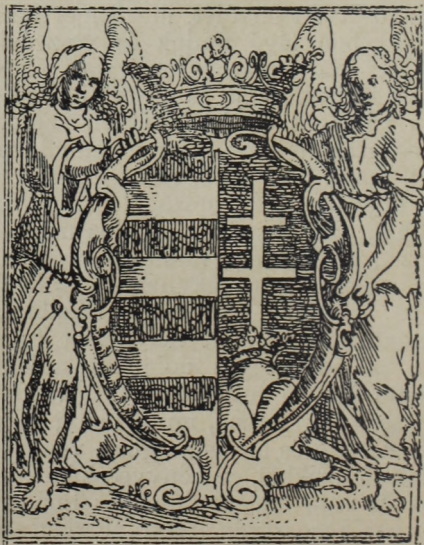
Harmadik javát nevezi elmevilágosító Isten fényességének, mely által azt is megösmerte, hogy az bűn akadályt tehesen az imádságban, bár egyébként az hitnek ajándékjával felékeséttetve lenne is az lélek, jelenti ezt amaz ígéssel: *Ha hamisságra tekintettem az én szívemben, meg nem hallgat az Úr*. Mivel azért ez három elvött ajándék által azon volt, hogy az bűnt mindenképpen eltávoztassa, minemő több Istennek ajándékit is vette légyen, melyek nélkül még szűkölködött és utoljára mit reménl még az másvilágon is, azokat is másutt elől számlálván, így ébreszti isteni hálaadásra magát: *Aldjad én lelkem az Urat és mindenek, amik bennem vannak, az ő szent nevét. Aldjad lelkem az Urat és el ne felejtse semmi adományait. Ki megkegyelmez minden hamisságidnak, ki meggyógyítja minden betegségidet. Ki megszabadítja veszedelemből életedet; ki téged irgalmassággal és könyörületességekkel koronáz. Ki bétölti jókkal kívánságodat*. Mely mindkét helyen szól az megigazulandó és üdvözülendő lelkeknek szükséges malasztirul, melyeket az theologusok gratia praeveniensnek, cooperansnak és efficacnak hínak: azaz meg-

Psalm.  
102.

előző, együtt munkálkodó és foganatos malasztnak neveznek. Midőn tudnia illik legelőször is az Isten az ő minden érdemünköt megelőző malasztjával serkengeti az lelket, zörgetvén bűnös szívnek ajtaján és fölébresztvén őtet az ő álmos ágyából; azután megvilágosétván elméjét, megösmerteti véle az ő vétkében lévő undok és veszedelmes állapotját. Harmadszor felgerjesztvén akaratját is, megutáltatja és megvetteti véle az bűnnek rútságát és felékesétvén szívét jószágos cselekedeteknek mint valami szép virágival, maga belé száll, mint király országában, holott leülvén, országol, tanét vigasztalásokkal, próbákkal, csodálatos módokkal, mulatoz az lélekkel, valamíg végtére kiszólétván őtet ez árnyékvilágból és bévivén az maga örömének dicsőséges házában, ott hervadhatatlan koronát helyheztet fejében. Ezeket az üdvösséges dolgokat miképpen cselekedte légyen mind Szent Dáviddal az irgalmasságnak Istene, mind pedig minden megigazulandó és az igazságban végig megmaradandó lélekkel, ez könyvecskének képei és ezekről való elmélkedések és imádságok bévségesén, keresztyén olvasó, elődben adjak.

Melyeket ha jól meghánysz-vetsz szívedben, léssen honnan könyörgened, ha még el nem vetted azokat az jókat. Ha pedig rész szerént elvetted, honnan hálát adnod, melyeknek teljességes elvételére hogy készíthessed magadat, szívem szerént kívánom.

ARMA ET INSIGNIA  
REGNI HUNGARIAE.



ANNO  
M. DC. XXIX.

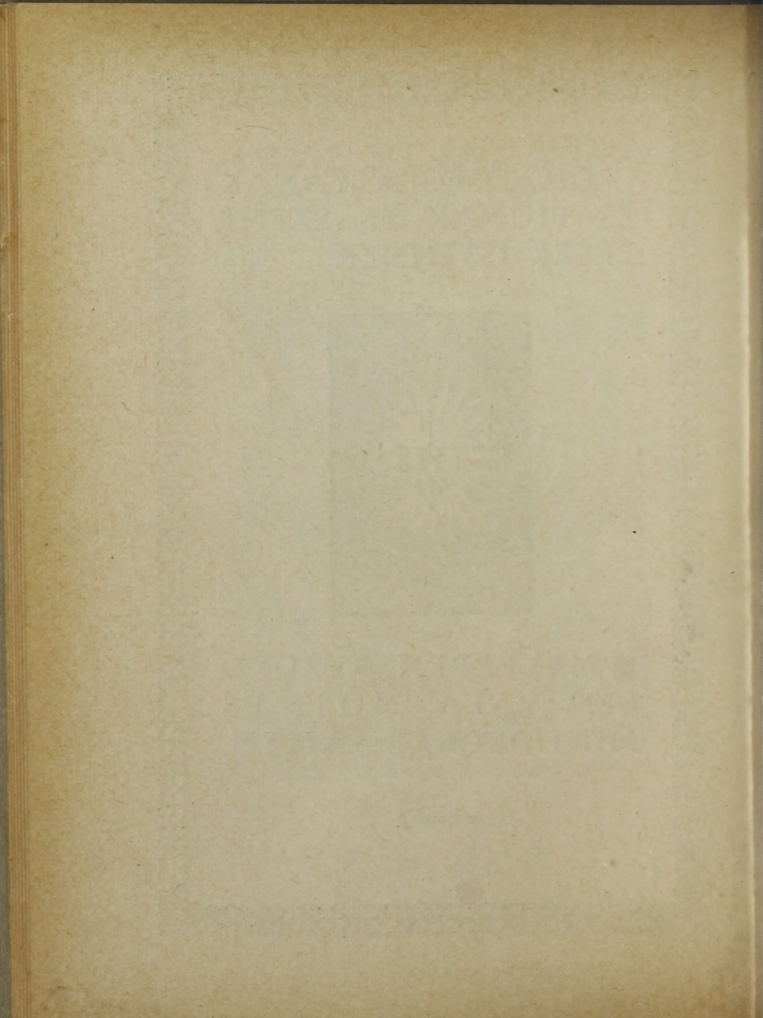


DICSŐSÉG ATYÁNAK  
ÉS FIÚNAK ÉS SZENT  
LÉLEK ISTENNEK.



MIKÉPPEN KEZDET-  
BEN VALA, MOST ÉS  
MINDÖRÖKKÉ. ÁMEN.





K Ö V E T K E Z N E K  
A Z  
E L M É L K E D É S E K  
É S  
K Ö N Y Ö R G É S E K



*Fons me ut Signaculum*

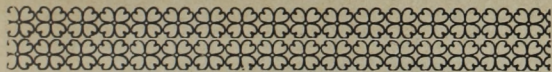
JESUS NASARENUS  
REX JUDAEORUM.





**A**z mi szeretetünk az mi terhünk;  
 azt mindnyájan az földről nagy  
 erőszakkal felemeljük és mi is attól  
 hamar mennyben vitetünk.

*Augustinus.*



## E L S Ő E L M É L K E D É S.

AZ ELSŐ SZÍVRŐL, AZAZ AZ MI URUNK CHRIS-  
TUS JESUSNAK LÁNGOZÓ SZÍVÉRŐL.

### I. punt.

**E**lmélkedjél, én lelkem, a te üdvözető Jesusodnak mind az ő mennyei Atyjához s mind tehozzád való buzgó szeretetéről; mely szeretet soha meg nem hűlt az ő szívében, hanem szüntelen égett és lángozott.

### II. punt.

Gondoljad, hogy az szeretet tüzének tulajdonsága az, hogy ne csak maga verekedjék fel; de a szívet is, melyben találtatik, magával felemelje. Azért a te üdvözető Jesusod szívének is tüze az ő szívet szüntelen az ő szent Atyja előtt függesztve tartotta mennyekben.

### III. punt.

Vedd eszedbe azt is, hogy a mi szívünknek is hasonló tűzzel kellett volna lángozni, ha az mi első atyánkban meg nem aludt volna és azután, mikor a megváltó Jesusnak tüzes szívétől újobban megelevenített, meg nem oltatott volna. Annak okáért

közel járulván én lelkem a Jesusnak tüzes szívéhez, öleld által azt, hogy véle együtt felemeltessél mennyekben.

*Könyörgés.*

**U**ram Jesus Christus, ki ezt a te szívednek lángodozó képét a téged szerető szíveknek felgyulasztására kiformáltattad és ezután a mi bűnös szívünknek is mind az ő megigazulása előtt levő undokságát s mind a megigazulás után való szépségét és drágalátos állapotját kiábráztattad: kérem azon felségedet, gerjessze fel szereteted az én hideg szívemnek is elaludt tüzét énbennem, hogy újobban megelevenedvén és fellobbanván, lehessék azok között, kiket nem kicsiny szívem fájdalomával szemlélek e jelenvaló képben, hogy oly buzgóságosan ölelik és apolgatják a te boldogságos tüzeddel égő szívedet, hogy ugyan véle együtt fel láttatnak emeltetni mennyekbe. Oh Jesus, eleven tűznek élesztője, vajjon s mikor leszen ez a buzgóság énbennem? mikor szárad meg teljességesen énbennem az én bűnös szívemnek reves és megposhadt nedvessége? Oh, drágalátos szép Jesus, engedd e végre nekem a következő szíveknek és ezekkel együtt az én undok szívemnek is megigazulásának rendit és módját értenem és érzenem, hogy ezután én is a te ingyen adandó és minden érdemet megelőző malasztodnak tüzét, jószágos cselekedetekkel táplálhassam s nevelhessem szívemben. Ámen.

Mi Atyánk, ki vagy mennyekben, szenteltessék te neved. Jüjjön té országod. Légyen te akaratod, miképpen mennyben, azonképpen földön is. Mi kenyerünket, minden napiat, adjad nekünk ma. És bocsásd meg nekünk az mi vétkeinket, mikép-




pen mi is megbocsátunk ellenünk vétetteknek. És ne vigy minket kísértetbe, de szabadíts az gonosztúl. Ámen.

Üdvöz légy, Mária, malasztal teljes; Úr vagy teveled, te vagy áldott asszonyállatok közöttte és áldott te méhednek gyümölese, Jesus Christus. Asszonyunk, Szűz Mária, Istennek szent Anyja, imádj miérettünk, bűnösökért most és halálunk óráján. Ámen.





Csalárd világ nagy színt mutat,  
Álnakságot elrejt s bujtat,  
Ne higgy szép beszédinek,  
Hogy ez hálót elkerüljed,  
Christus bév kegyelmét kérjed,  
Nem lész préda lesinek.



## MÁSODIK ELMÉLKEDÉS.

1 AZ MÁSODIK SZÍVNEK KÉPÉRŐL, AZAZ  
A BÜNNEL MEGTERHELTETETT  
SZÍVNEK NYAVALYÁS  
ÁLLAPATJÁRÓL.

### I. punt.

Gondoljad meg, én lelkem, a bűnnel megterhelte szíved nyavalyás voltát, melyet nem különben, mint valami megszállott várat környülvén az ő kegyetlen ellenségi, az ördög, a világ és a test, mindenfelől ostromolják és teljességesen el akarják sillyeszteni.

### II. punt.

Gondoljad mindazáltal az Isten angyalinak is, mint hívséges és erős várőröknek körülötte való szorgalmatosságát; melyek e drága reájok bízott kincset, az emberi lelket, nem engednék semmiképpen kezek közül kiereszteni. Azért valamint ama fertelmes ellenségek alá, úgy ezek a boldog lelkek fel igyekeznek vonni őket.



## III. punt.

Gondolhatod itt, én lelkem, mely keserves és kemény szorongatásban lehessen ez ilyen lélek; mely, bár az ő külső ellenségitől alá ne vonatnék is, mindazáltal az ő belső romlandóságának súlyosságátul azonkívvől is inkább alányomódnék, hogysen felverdődnék. Azért mi szükséges, oh én lelkem, hanem hogy kérjed segítségül a mindenható Istennek erejét, nyujtsa néked segedelmes karját mennyekből.

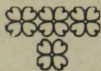
*Könyörgés.*

**É**n Uram s én Istenem, minémő nagy különbséget és ellenkezést szemlélek e mi jelenvaló szívünk képe között! Amazt ölelgetik és ápolgatják a téged szerető hívek, ezt pedig szorongatják és fojtogatják az ő vérszopó ellenségi. Amaz után fel igyekeznek emelkedni a te szerelmes szentid; emezt, ha lehetne, még a mennybéli angyalidnak kezei közül is kitekernék az kegyetlen ellenkező állatok. S megyek Uram, ha meg nem segéted nyavalyás szívemet? Mely bár ilyen erőszakkal, ily hatalmas külső ellenségektől ne ostromoltatnék is és onnan fölül alá ne rángattatnék, mindazáltal bűneinek belső nehéz volta miatt azonkívvől is elegendő súllya és levonó terhe volna magának. Könyörgök azért, Uram, Jesus,

a te bűnös szolgáddal, Dáviddal: *Tiszta szívet* <sup>Psal. 50. v.</sup>  
*teremts bennem, Isten és igaz lelket újéts belső* <sup>12.</sup>  
*részeimben.* Hogy ezután mondhassam ugyan-  
ezen penitencia-tartó bűnösöddel: *Elszakasz-* <sup>Psal. 115. v.</sup>  
*tottad az én köteleimet: néked áldozom dicsí-* <sup>16.</sup>  
*rétnek áldozatjával. Amen.*

Mi Atyánk, & c.

Üdvöz légy, Mária, & c.





J  
esus szív ajtaján zörget,  
Hallgat és titkon fülelget  
Az szív feleletire.  
Kelj fel és nyitd meg ajtódat,  
Készülj s ékesítsd magadat  
Mátkád jövetelire.





## HARMADIK ELMÉLKEDÉS.

A HARMADIK SZÍVNEK KÉPÉRŐL, AZAZ  
AZ ISTENNEK MEGELŐZŐ VAGY SERKENGETŐ  
MALASZTJÁRÓL.

### I. punt.

Gondolkodjál, én lelkem, miképpen látván a te gondviselő Istened veszedelmes és magad üdvösségére gondviseletlen állapotodat, könyörülvén rajtad, az ő ingyen adott és minden érdemedet megelőző malasztját nyújtotta néked, zörgetvén az te szívednek bezárlott ajtaján.

### II. punt.

Emlékezzél róla, hányszor várakoztattad lelki ajtód előtt a te kegyes Istenedet, megvetvén avagy süketségre vévén az ő édes zörgetésit és üdvösségedre néző serkengetésit? Mely dolgon hogy inkább fájjon szíved.

### III. punt.

Gondoljad ím ez kegyes szózatit, melyekkel téged serkengetett: *Nyisd meg nékem, én húgom, én szeretöm, én galambom, én szeplőtelenem, mert rakva a fejem harmattal és a fodorétott hajam éjjeli cseppekkel.* Cant. 5.  
v. 7.

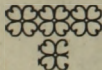
Mely drága igéket te mindazáltal siketségre vévén, ajtód előtt állattad az te lelki jegyesedet, mondván néki amaz puha menyasszonnyal: *Levetettem köntösömet, mint öltözzem abba? Megmostam a lábaimat, mint mocskoljam meg azokat? Kesergvén azért ez ily kemény szíveden, mondd:*

### Könyörgés.

**M**agasztald az Urat, én lelkem, mert könyörületesen bánt teveled, az ő ingyen adott és minden érdemedet megelőző malasztját közölvén teveled, azaz sok szép belső sugallásokkal és kegyes serkengetésekkel, nem különben, mint valami zörgetésekkel ébresztvén a te bűnben heverő és elaludt szívedet. Mely zörgetések mire néztek egyébire, ha nem hogy ama három dühös és kegyetlen ellenségidnek, a testnek, világnak, ördögnek kezekből kivévén, magának lelki mátkául jegyzene téged? Tudni illik, nem különb szózatokkal híván téged, amint amaz lelki menyasszonyt Salamon énekében: *Nyisd meg nékem, én húgom, én szeretőm, én galambon, én szeplőtelenem, mert rakva a fejem harmattal és az én fodorétott hajam éjjeli cseppekkel.* Oh, minden méznek édességét meggyőző édes szó! S kinek nem lágyéthatnák meg kemény szívét ezek az kegyes igék? Kinek? Tudni illik neked, én szívem, ki az megnevezett rest és puha menyasszonnyal tunyaságodnak belső ágyas házából hasonlóképpen felettél a te menyeyei Jegyesednek, mondván: *Levetettem köntösömet; mint öltözzem abba? megmostam a lábaimat; mint mocskoljam meg azokat? Ah kegyet-*

len felelet! Én voltam, Uram Jesus, én, ez a puha és háláadatlan menyasszony, ki nem egyszer, hanem sokszor kirekesztettem felségedet lelki házamnak szobájából. Én, aki annyiszor megvetettem a te drágalátos sugallásodat, siketségre vettem szép intésidet. De miért? Ah, mindenkor marcona és semmirekellő dolgokért. Mert ugyanis micsoda ok, Uram, ez: levetettem köntösemet, megmostam lábaimat, azért nem kelhetek fel, hogy megnyissam? Marcona és semmirekellő mentségek ezek. Kérlek, Uram Jesus, ne engedd bennem azután ez istentelenséget, hanem adj oly rés fülhallomást, hogy hallván csak legkisebb zördetésedet is lelki ajtómon, futamodjam amaz te gyermek szolgálóddal, Sámuellel és mondjam: *Szólj, Uram, mert hallja az te szolgáló.* Amen.

*I. Reg.  
3. v. 10.*







**E**lég, Jesus, megsebhettél,  
Elég, mert mind általvertél  
Már tüzes nyilaiddal.  
Távol jár itt a bujaság,  
Mert a mennyei kívánság  
Ég nagy lángolásokkal.



## NEGYEDIK ELMÉLKEDÉS.

A NEGYEDIK SZÍVNEK KÉPÉRŐL, AZAZ  
AZ ISTEN MALASZTJÁNAK  
FOGANATOSSÁGÁRÓL.

### I. punt.

**E**lmélkedjél és álmélkodjál, én lelkem, a te mennybéli Istenednek körülötted való hosszú és állhatatos tűréséről, kit minekutána sok zörgetésére és ajtód előtt való várakozására bé nem bocsátottál volna, úgy bánhatott volna veled, mint az fönn megnevezett lelki puha menyasszonnyal; tudni illik elmúlván ajtód elől, elhagyna téged is. De nem mívelte azt teveled.

### II. punt.

Gondoljad azért, miképpen cselekedett veled. Kivéven az ő irgalmasságának tegzéből szeretetinek tüzes nyilait, lövöldözni kezdte szívednek kemény kőfalait (az mint ez szívnek képe mutatja) és mindaddig lövöldözte, valamíg megjárván azokat, megrontaná és megholdultatná magának. Oh szeretet!

## III. punt.

Fontold meg itt már, én lelkem, mivel tartozol e jóért a te mennyei Jegyesednek. Mivel? hanem ugyanazon szíveddel, melyet másutt ugyan kérve is kívánt tőled, mondván: *Fiam, add nékem a te szívedet.*

Pruerb.  
23. v.  
26.

## Könyörgés.

**E**mlétem, Uram Jesus és nem kicsiny szívem rettegésével is fontolom az imént nevezett rest menyasszonynak büntetését, ki midőn meg nem nyitná kegyes zörgetésedre lelki szobájának ajtaját, elmúlván fölséged ajtaja elől, elhagyád őtet. És noha azután felkelne és megnyitná, de immár ott nem lölné, keresne, de ugyan fel nem találna; kiáltana, de semmiképpen tőled szózatot nem venne. Amint hogy erről maga keservesen panaszkodik, mondván: *Felkelék, hogy megnyitnám az én szerelmesemnek; ő pedig eltért vala és elébb ment vala; keresém és nem találok őtet, hívám és nem felele nékem.* S hány-szor érdemlettem én, Uram Jesus, ezen büntetést, ha érdemem szerint cselekedtél volna velem? Sőt. Uram Jesus, én voltam ez a kegyetlen menyasszony, aki annyiszor kirekesztettem Fölségedet. De te, oh minden háladásra méltó irgalmasság, nemcsak el nem hagytál engem, de annak felette megszállván, mint valami várat, lelkemet, mindaddig lövöldözted szent sze-

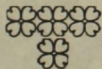
Cant.  
v. 5.



retetednek tüzes nyilaival, valamíg megjárnád és meghóldultatnád magadnak. Érzem, Uram Jesus, érzem nyilaidnak sebeit. Megadtam magamat. Távul ezután éntőlem tisztátalan Venusnak fertelmes nyilai. Távul undok Cupidónak ártalmas tegze. Te léssesz ezután, én Jesusom, az én szerelmem. Tenéked léssen ezután az én szívem szereteted nyilainak feltött tárgya. Ebben, Uram Jesus, a kívánságban kívánok élnem és meghalnom. Amen.

Mi Atyánk, & c.

Üdvöz légy, Mária, & c.





**M**időn járod lámpásokkal,  
Nézegetvén világoddal  
A bűnnel megtölt szívet,  
Jaj, ki sok rútságot találsz,  
Mielőtt még seprőt csinálsz,  
Hogy hányd a pokol mívét.



## ÖTÖDIK ELMÉLKEDÉS.

AZ ÖTÖDIK SZÍVNEK KÉPÉRŐL, AZAZ AZ ISTENI MALASZTNAK MEGVILÁGOSÉTÁSÁRÚL.

### I. punt.

**G**ondoljad már, én lelkem, a te szívednek megigazulása előtt való iszonyú állapotját, mely (az mint ez jelenvaló szívnek képében látod) minden dögleletes és szörnyű állatoknak, kígyóknak, békáknak, skorpióknak és sárkányoknak tenyészőhelye és kietlen barlangja volt.

### II. punt.

Elmélkedjél ezeknek a fertelmes állatoknak példázatjokon, melyek nem egyebek, hanem a te fertelmes életednek különbözőféle iszonyú vétkei; kevélységednek sárkányi, haragosságodnak skorpiói, hízelkedésednek gyíkjai, álnokságidnak kígyói s egyéb fajtalanságidnak bestiái. Kiknek te engedvén és kedveskedvén, mit cselekedtél egyebet, hanem amint Ezechiél prófétánál amaz Izrael fiai, az undok csúszó-mászó állatoknak képei előtt áldoztál?

### III. punt.

Gondold meg, én lelkem, hogy minek-előtte megvilágosította tenéked az Isten az



ő isteni malasztjának világosító lámpásával ezeket az undok és mérges állatokat, úgy hevertél közöttök, mint egy sötét és kietlen erdőben uta-elvesztett és éjjel bujdosó ember; ki találkozván bémenni egy üreges, kígyókkal, békákkal megrakott kősziklának oldalába, holott nem látván semmit a setétben, levetvén nyakából táskáját s feje alá helyheztetvén, lefekünnék és nagy édesdeden alunnék. Kihez ha azonban valaki bémenne egy égő lámpással és álmából felrázván, a körülötte való fel s alá mászkáló és csúszó mérges állatokat megmutatná, nagy hamarsággal felszepelkedvén, culáját hóna alá csapván, szerelmes kalauzát követné nagy hálaadással. Úgy lévén a te dolgod is, hasonlóképpen cselekedett veled az Isten, kit méltó, hogy kövess holtodig minden hálaadással, mondván:

### *Könyörgés.*

**S** micsoda oly nagy drága és temérdek kincset állítottál, Uram, helyheztetve lenni az én szívemnek tárházában, hogy ezt oly igen kellett ostromlanod, hogy mindaddig sem szüntél meg ezt az te szeretetednek nyilaival lövöldözni, valamíg meg nem vennéd és meg nem hódoltatnád magadnak? Ah, Uram Jesus! S ezek voltak-é azok a gazdagságok, melyeket szemlél fölséged és énnekem is megadott látnom az te isteni fényességnek elmevilágosító lámpásánál? Ah, átkozott kincs! Engem vesztett gazdagság! Ezek voltak, Uram, az én veszedelmemre begyűjtött kincsek,

melyeket a pokolbéli kínnak soha meg nem emésztő rozsdája örökké rágott volna, ha velem meg nem ösmertette volna felséged. Szemlélem, Uram Jesus és irtózom is őket. Vészem eszembe bételjesítve lenni az én szívemben Ezechiel prófétának ama látását, kinek felséged mutata egy templomot, melyben a falán sok csúszó-mászó állatok és előttök az Izrael fiainak hetven vénei, kinek-kinek illattal füstölgő temjénező lévén kezében, áldozatot tésznek vala az undokságos képeknek. Ez volt, Uram Jesus, az én megfertéztetett lelki templomom, az én szívem, melynek Felséged templomának kellett volna lenni ama szent apostolod mondásaként: *Nem tudjátok-é, hogy Isten temploma vagytok és az Isten lelke lakik bennetek?* Mely szent templomodat én megfertéztetvén sok csúszó-mászó undok és fertelmes állatoknak képei által, kevélységemnek sárkányi által, haragtartásomnak mérges skorpiói által, álnokságomnak kígyói által, több fertelmességimnek fajtalan bestiái által, melyeket szenvedvén szívemben és engedvén is nekik, mit míveltem, Uram, egyebet, hanem áldoztam nékik? Áldott légy, Uram Jesus, ki mint Ezechiel prófétának a templombéli undokságot, úgy nékem is az én lelki templomomnak éktelenségét engedted látnom. Könyörgök alázatosan isteni méltóságodnak, engedj már arra való erőt is és malsasztot, hogy hányhassam ki szívemből ezeket az ocsmányságokat; ne legyenek nagyobb kárhoztátásomra, ha csak megismerem és ki nem seprems ki nem rekesztem magamból azokat. Amen.

Mi Atyánk, & c.

Üdvöz légy, Mária, & c.

Ezech. 8.  
v. 10.

1. Cor. 3.  
v. 16.



Oh, boldog szívnek cellája,  
Kit a mennyország Királya  
Seper maga kezével.  
Édes gyermek, bátran seperd,  
A rút férget tapodd s kiverd,  
Rettentsd színed fényével.





## HATODIK ELMÉLKEDÉS.

HA HATODIK SZÍVNEK KÉPÉRŐL, AZAZ AZ ISTENNEK MEGTISZTOGATÓ MALASZTJÁRÓL.

### I. punt.

Vedd eszedbe, én lelkem, hogy keveset vagy semmit nem használt volna, hogyha csak az Istennek elmevilágosító malasztja által megösmerted volna bűneidnek iszonyú bestiáit szívedben, ha továbbá akaratomat is az Istennek malasztja fel nem gerjesztette volna azoknak megvetésére és megútálására, melyet mivel hogy megmívelt.

### II. punt.

Juttasd tehát immár eszedbe, én lelkem, mint s hogy érzetted magadat, mikor ez az Istennek malasztja bűneidnek megútálására és siratására felindétotta szívedet, miképpen amaz parázna asszonyállatként, kiről emlékezik Isaias próféta, mondván: *Vedd* <sup>Isai. 23.</sup> <sub>v. 16.</sub> *elő a citarát, te elfelejtetett —; jól énekelj, gyakoroljad az éneket, hogy emlékezetben légy. Úgy, mondám, te is kezedben vévén*

szívednek citaráját, feljárván lelki és testi érzékenségednek városát, keserves húroknak pengésivel, azaz búneidnek fájdalmával, sírásával és penitencia tartásával könyörgöttél és mint egy kedves éneket tettél az te mennyei Jegyesed füleiben, kinél paráznaságod miatt feledékenységben estél volt. Emlékezzél róla, mely nagy lelki fájdalmad volt azon, hogy ezt az régi szépséget, a Jesust, oly későre ismerted meg! Mely nagy buzgósággal ellene mondottál minden testi rút szeretőidnek! Mely nagy sírással meggyóntad minden vétkeidet! Mely erős fogadást töttél jövőendő életednek megjobbulásáru! Mely igazán minden elégtételre adtad magadat! És ezeket azért mívelted főképpen, mivel láttad, hogy az véghetetlen tekéletesség ellen (mely az Isten) voltak mind ezek.

### III. punt.

Ismerd meg itt, én lelkem, ezt a veled ily jótévő Isten malasztjának erejét és drágalátos voltát, ki ezt a csodálatos változást szerzette szívedbe, hogy azt, amit azelőtt gonoszul oly igen szeretnél, oly hamar, annyéra megútálnád és megvetnéd! Kö-

nyörögj azon ő szent Felségének, hogy ezen szent malasztját nevelje szívedben.

*Könyörgés.*

Ah, én szívemnek iszonyú undoksága! S volt-e valaha a föld kerekiségén oly szörnyű állatokkal megrakott dögös barlang, mint az én szívemnek hajléka? S ilyen undokságokkal kellett-é, én lelkem, kedveskedned a mennyei jegyesnek? a drágalátos szép Jesusnak? az régi szépségnek? Ah, Jesus, régi szépség! S mely későre ismertelek meg tégedet! Mely későre szerettelek! Én volnék, Uram, az a parázna asszony, kiről szól Isaias próféta, mondván: *Vedd elő a citarát, te elfelejtett — jól énekelj, gyakorljad az éneket, hogy emlékezetben légy.* Ím, Uram Jesus, az te szent prófétád intése szerint kezembe vettem szívemnek citaráját, följártam lelki érzékességemnek városát és piacit, föltaláltam sok undokságos vétkeimnek (melyekkel, Uram Jesus, tőled elfajulván, fajtalan szerelmesek után mentem volt) nyomdokit. Ah, én életem és én gyönyörűségem! Szánom-bánom, teljes szívemmel és teljes lelkemmel minden vétkeimet, látván, hogy a te véghe-tetlen jó voltod, szépséged és minden tekéletes-séged ellen vannak mindezek. Uram, Jesus Chris-tus, bár pokol ne volna is, avagy ma semmivé tennéd is azt, de ugyan szánám-bánám, amint hogy valóságosképpen szánom és bánom is és

*August.  
in Conf.*

*Isai. 23.  
v. 16.*



minden éltig, míg tengetem életemet, szánni és bánni fogom minden erőmből mindennemő vétkeimet. Remélvén együtt irgalmasságodból ígért bocsánatodat. Kész vagyok, Uram, a te székedben ülő egyházi papod előtt, kinek az bűnnek

Joan. 20.  
v. 22.

megoldására hatalmat adott ez igékkel: *Vegyétek a Szent Lelket, akiknek bűneket megbocsátjátok, megbocsátatnak nekik.* Meggyónom azokat s nemcsak ezt, Uram; de ha szükség volna üdvösségemre és úgy kívánná Felséged, az egész világ előtt is kinyilatkoztatnám azokat Szent Ágoston doctor szolgálóddal. E mellett el is tekélttem, Uram Jesus, magamban, hogy ez órától és szempillantástól fogva Szent Dávid királlyal

Psal. 75.  
v. 11.

megjobbítom életemet, mondván: *Most kezdetem el.* Továbbá valakinek valamivel tartozom, vagy hírében, vagy jószágában, egy puntig, egy fillérig, tehetségem szerint megfizetek. S nemcsak azoknak megtérítésére ajánlom magamat, melyekre igazság szerint kötelesnek érzem és ítélem magamat, de annak fölötté amaz istenes

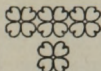
Luc. 19.

Zacheussal haszon felét jószágomnak adom az szegényeknek és ha valakit valamiben megcsaltam, négyannyit adok érte. Ó, én Uram Jesusom, könyörgök alázatosan Felségednek, neveljed bennem ennél is inkább tisztogató szent malasztodnak ajándékát, mely necsak kisorsja és kiveszesse ez képben felábráztatott bűnöknek ártalmas fajzásit szívemből, de úgy

el is készítse lelkemet, hogy szentelt temploma lehessen Istenségednek. Amen.

Mi Atyánk, ki vagy mennyekben, szenteltesék te neved, jüjjön te országod. Légyen te akaratod, miképpen mennyben, azonképpen földön is. Mi kenyerünket, minden napiat, adjad nekünk ma. És bocsásd meg nekünk az mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk ellenünk vétetteknek. És ne vigy minket kísértetbe, de szabadíts az gonosztul. Amen.

Üdvöz légy, Mária, & c.



(ITT HIÁNYZIK A KÉP.)

**E**ja, Jesus teljes épen  
A szívet tisztítsd ki szépen  
Szent véred hullásival.  
Nám személyed beereszti  
S magát neked kiterjeszti,  
Élesszed világgoddal.





## HETEDIK ELMÉLKEDÉS.

A HETEDIK SZÍVNEK KÉPÉRŐL, AZAZ  
AZ ISTENNEK MEGIGAZÍTÓ AVAGY MEGSZEN-  
TELŐ MALASZTJÁRÓL.

### I. punt.

Vedd eszedbe, én lelkem, mely sok dolog kívántatott a te megigazulásodra. Nem volt elég, hogy az Istennek serkengető és minden jócselekedetedet megelőző malasztja bűnödnek álmából felébresztene, zörgetvén lelkednek ajtaján; sem az, hogy azután is kemény szívedet szeretetinek nyilaival lövöldözné, míg azt meghatná; sem hogy megvilágosétaná, megsöprené: de ennek felette az ő szent izsópjának is élő vizével megszentelné őtet.

### II. punt.

Gondoljad, hogy nem különben cselekedett itt veled az Isten, mint a megferteztetett templommal szoktak cselekedni; melyet, újjobban megszentelvén, megengesztelnek az Istennek; szinte úgy téged is, kit eleinten templomúl választott volt magának az Isten, megszentelvén a szent Keresztségnek vizében, most megint újólág megferteztetettet megszentel.

## III. punkt.

Juttasd itt eszedbe Judas Machabeus cselekedetét, melyet tartott a másodszer megszentelt Istennek házában és oltárában, melyeket a pogányok megferteztettek volt: I. Megszaggatta ruháját nagy jajgatással. II. Elhányatta a megfertezett oltár köveit és az egész templomot megtisztogattatta. III. Áldozatokat tött az Istennek. Úgy te is. I. Szaggasd meg szívednek ruháját, az előbbeni képben megmutatott töredelmességgel, keservesen siratván esetedet. II. Rontsd meg és hányd ki szívedből vakmerő szívednek kemény köveit, az Istennek lágy és kegyes parancsolatinak megtartása által. III. Buzgó ájtatosságnak és hálaadásnak áldozatját áldozzad az Istennek.

## Könyörgés.

**Ö**ntözz meg, Uram, izsóppal engem és megtisztulok; moss meg engem és a hónál is fejébb leszek. Így könyörög vala szent Dávid az ő büneiért. Úgy könyörögök, Uram Jesus, én is. Öntözz meg engem is a te mennyei székedből kifolyó vizednek izsópjával és megtisztulok. Mosogass meg a te élő kutadnak vizével és a hónál is fejébb lések. Hints meg, Uram és mosogass meg a szent isteni malasztodnak (melyet e szívnek képében szemlélek) nedvességével. Mosogass meg, hints meg, teljességgel áztass meg, Uram, ez szent vízzel, hadd ne maradjon az előbbeni undokságos bestiáknak legkisebb rútsága is szívemben, Látod, Uram Jesus, ki vannak ter-

Psal.

50. v.

Apoc. I.

v. 10.

Joan. 4.

v. 14.

jesztve lelkem szélességének minden részei, várván nagy szomjúsággal ez szent vizednek nedvességét; nem különben, mint az szárazságtúl megrepedezett föld, az égi esőt. Úgy, Uram, az *én lelkem is, mint a víz nélkül való föld előtted.* <sup>Psalm. 142. v.6.</sup> Engedd, ez áldott víz által, az én megfertezett lelki templomom újonnan megszenteltessék Felségednek; engedjed, Uram Jesus, ama jámbor Judas Machabeussal ez áldott megszentelésnek idején megszagatnom siralmas töredelmesség által szívemnek ruháját; szent parancsolatidnak kegyes megtartása által kemény szívbéli vakmerőségemnek kihánynom köveit; és ájtatosságomnak s hálaadásomnak áldoznom áldozatit Felségednek. És mivel az egyszer megszentelt templomban is tilalmas azután valami világi munkában foglalatoskodni, engedd azt is, Uram Jesus, soha benne egyebet ne cselekedjem, hanem csak ami a te szent munkádra néz. Ugyan e végre kérem isteni malasztodnak állhatatosságát is szívembe, mely által szünetlen, Uram, bennem lakozván, lehess énnékem Melchisedech rendi szerént való örökké megmaradandó pap, mind áldozóm s mind áldozatom. Én pedig néked, az szent templomban, ezen szentséges áldozatnak idején szolgálván, a te véghetetlen érdemből részesülhessek. Ámen.

Mi Atyánk, & c.

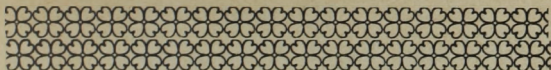
Üdvöz légy, Mária, & c.







**E**z szép kutak hadd folyjanak,  
Jesus s szívbe csurogjanak  
Malasztodból patakok,  
Kivel lelkek kitisztulván  
S bűnekbül megszabadulván,  
Örülnek az angyalok.



## NYOLCADIK ELMÉLKEDÉS.

A NYOLCADIK SZÍVNEK KÉPÉRŐL, AZAZ  
AZ ISTENI MEGSZENTELŐ MALASZTNAK BÉV-  
SÉGESB VÍZÉRŐL

## I. punt.

Gondoljad, én lelkem, hogy noha a megszentelő malaszt minden halálos büntől megtisztogatja a lelket és ezért érdemlett örökkévaló kintól is fölszabadítja azt, mindazáltal ugyanazon malasztal együtt gyakorta maradnak ideig szenvedendő kínok is; maradhatnak bocsánandó vétkeknek mocskai is és ezekért érdemlett idő szerént való szenvedések is, vagy itt, vagy a purgatoriumban.

## II. punt.

Gondoljad, hogy noha efféle bocsátandó vétkek meg nem ölik a lelket, sem úgy meg nem undokítják, mint a kárhozattaknak lelkeit, mindazáltal ugyan megrútítják, úgyannyira, hogy sokkal rútabb ez ilyen léleknek képe az Isten előtt, hogy sem mint valami rühes és fekélyes ember teste: feketébb, hogy sem mint az szerecsennek testi és kilső színe.

## III. punt.

Gondoljad Szent Ágoston doctornak az bocsánandó bűnről való mondását; ki azt tanítja, hogy nem volna szabad egy bocsánandó bűnt is cselekedni (úgymint egy hazugságot is mondani) az kárhozott lelkeknek kiszabadulásokért is. Mely tanítás fundáltatik amaz Szent Pál apostol mondásán, hol tiltja egyáltaljában, hogy nem kell gonoszt cselekedni, hogy jó következzenek. Mely mondást hogy inkább elhiggy, én lelkem, gondoljad az Istennek efféle kicsiny bűnökön megmutatott szörnyű haragját. Oza papon egy hirtelen Archa-illetésért; Moysesen Num. 20. egy kis kételkedésért avagy késedelmes szófogadásért, a kősziklából való víznek kihozásában; a Loth feleségén egy vásott visszatekintésért. Azonképpen az új törvényben is Ananiáson és Saphirán egy hamis mondásért. Ezek így lévén, kérjed, én lelkem, a megszentelő malasztnak bévebb vizét lelkedben, mely által mosogassa el az Isten ne csak a halálos bűnödet, de a bocsánandó vétkeidet is és mindezekért érdemlett ideig való szenvedéseket, könyörögvén azért Szent Dáviddal, mondd:

## Könyörgés.

**B**évebb vizeddel moss meg, Uram, engemet az én gonoszságimból és az én bűneimből tisztíts meg engemet. Tudta vala, Uram Isten, Szent Dávid király, midőn ez könyörgést tőtte Felséged-



hez, hogy meg vannak bocsátva bűnei, mert halotta volt már Náthán próféta által: *Elvette az Isten az te vétkeidet*; mindazonáltal bévebb vizét ohajtja az te megszentelő malasztodnak. Tudnia illik nemcsak az halálos bűnből akarván tisztulni lelkében és ezért érdemlett örökkévaló kímél felszabadulni, de azon bűn után gyakorta fennmaradott ideig való büntetésről is kívánván irgalmasságotul kegyelmet és bocsánatot nyerni. Tudta ez kivől mindennapi aprólék bocsánandó vétkei is, melyek nélkül még az igazak sem élhetnek, amaz igaz mondásod szerint: *Még az igaz is hétszer esik el napjában*. Mely vétkek noha meg nem ölik az lelket, de azért ugyan megcsúnyítják és undokítják úgyannyira, hogy nem oly undok az te tisztaságos szemed előtt az rühes vagy korommal békent test, mint efféle kis vétkekkel megfertezett lélek. És noha kedvedből sem esnek ki, Uram Isten, efféle kis fogyatkozásért az hívek, de azért ugyan nem különben vannak előtted, mint valamely királynál az ő, noha szerelmes, de sennyedékes és mocskos királyné mátkája. S méltán is, Uram; mert ha nem szabad csak egy kis bocsánandó vétket is szántszándékkal cselekedni, bár, az mint szól Szent Ágoston, mind az kárhozott lelkeket kiszabadíthatná is valaki, mivel, az mint előnkben adja Szent-Pál és az igaz okoskodás is arra tanét, nem kell gonoszt cselekedni a végre, hogy jó következék, mennyivel inkább nem volna szabad ingyen efféle vétkekkel megundokítani magát az léleknek! Innen van, Uram Istenem, hogy efféle vétkeken is megmutattad rettenetes haragodat. Oza papot megöléd az frigyszekrénynek vakmerő illétéseért, mikor ingadozna és meg akarná tartani, hogy le ne esnék az szekérről. Azonkép-

Aug.

pen egy prófétádat az oroszánál megöletted egy kis engedetlenségért, hogy egy más próféta szavára megszállott falatozni útjában. Úgy Loth feleségét is sóbálvánnyá változtattad egy parancsolatod ellen való vásott visszatekintésért; nem különben az új törvényben is Ananiást és Saphirát Szent Péter által szörnyű halállal öletéd meg egy hazugságért. Ezek, Uram Isten, így lévén, mennyivel inkább kérheti és kéri az én nyavalyás lelkem az te szentséges tisztogató malasztodnak bévebb vizét, ki nem tudom bizonyosan, mint Dávid, annál inkább hit ágazatja szerént nem adatott hinnem, mint nekie, ha meg vagy-nak-é halálos bűneim bocsáttatva avagy nem. Hanem csak reménység és félelem között kell keresnem idvösségemet, amaz szent apostolod intéseinkint: *Félelemmel és rettegéssel keressétek üdvösségeteket.*

Mivelhogy, Uram Istenem, nem tudjuk, ha szeretetre avagy haragra vagyunk méltók, az mint másutt tanubizonságot téssen erről az böles, mondván: Vannak igazak és bölcsek és az Istennek kezében ezeknek cselekedetek. De mindazonáltal nem tudják, ha szeretetre méltók-é vagy haragra, hanem mindenek bizonytalanul jövendőre tartatnak, mivelhogy mindenek egyaránt történnek az igazon és az istentelenen. Innen int azon böles, hogy még az megbocsátott bűnről se legyünk félelem nélkül, nem azért, Uram, mintha azt, az mit egyszer megbocsátottál, szemünkre vetnéd, hanem azért, hogy bár meg legyenek bocsáttatva az gyónásban is, de ugyan nem tudhatjuk azt bizonyosan és mint hitünk ágazatját, mivel nem tudjuk, minemő töredelmes szívvel és bánattal járultunk az szent gyónáshoz, csak természet szerént való bánat volt-é vagy természet

fölött; úgy ellent mondtunk-é minden vétkeinknek, az mint kívántatott, avagy nem; úgy eltökéltünk-é magunkkal, hogy ezután minden bűntől megtartóztatjuk magunkat, az mint szükséges volt, avagy nem, kik ennyiszor azon vétekre visszamegyünk, melyeket meggyóntunk. És bár, Uram, ne furdalná is semminémő vétek lelkiösmeretünket, de ugyan Szent Pállal kellene mondanunk, hogy ebből még meg nem igazodtunk. Mivel különb az te isteni ítéleted, ki előtt gyakran vétek, az, mi mielőttünk jónak és érdemesnek is ítéltetik. Az mint Dávid király előtt amaz amalechita cselekedete, ki Sault, Dávid ellenségét megölte vala, midőn Sault holt eleven számban látván, ki maga hegyes törével általvervén magát és maga véreben fetrengvén kéri vala, hogy megölné, kit ugyan mintegy könyörületesképpen meg is öle, kiért, úgy tetszik, dícséretet és ajándékot is érdemel vala, mindazonáltal megölettetik érette. Úgy, Uram Istenem, csoda az te ítéleted is mirajtunk. Honnan méltán, Szent Jóbbal, bár együgyűek volnánk is, ugyan mondhatnók, hogy azt sem tudná az mi lelkünk. De ámbár, Uram Jesus, mindezeket tudnók is, ámbár mint Szent Dávidnak hitünk ágazatja szerént ezt megjelentetted volna is és el kellene hinnünk, nemde méltán ugyanezen szent szolgálddal kérhetnők-é azon szent malasztodnak bévebb vizét és mosogatását? Tudnia illik az bűnök után, akar halálos, akar bocsánandó bűnök után gyakran fönnmaradott, ideig való büntetéseknek megbocsátását? Melyet ha itt nem is, de bizonyosan az másvilágon, az purgatóriumban fel kell vállalnunk; melyek oly kegyetlenek és iszonyúak, hogy az mint írja Szent Ágoston doktor, Szent Lőrinc tüzénél is kegyetlenbek.

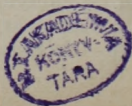
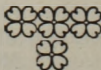


Ez, az mint szól Szent Gergely pápa, ez világi tűz csak mintegy kép ehhez képest; sőt ezt ugyanaz pokolbéli tűzzel egynek mondja, csak hogy ez örökké való, de amaz ideig való.

Azért, én Uram és én Megváltóm, noha kétségben nem esem, hanem reménységgel gyámolítottam és táplálom lelkemet, mindazonáltal nem lévén abban az állapotban, mint Szent Dávid király, megint kérem Felségedet, bévebb vízzel moss meg engemet az én gonoszságomból és az én bűnömből tisztíts meg engemet. Ámen.

Mi Atyánk, ki vagy mennyekben, szenteltessék te neved, jüjjön te országod. Légyen te akaratod, miképpen mennyben, azonképpen földön is. Mi kenyerünket, mindennapiat, adjad nekünk ma. És bocsásd meg nekünk az mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk ellenünk vétetteknek. És ne vigy minket kísértetbe, de szabadíts az gonosztúl. Ámen.

Üdvöz légy, Mária, malaszttal teljes; Úr vagyon teveled, te vagy áldott asszonyállatoknak közötté és áldott te méhednek gyümölcse, Jesus Christus. Asszonyunk, Szűz Mária, Istennek szent Anyja, imádj miérettünk, bűnösökért, most és halálunk óráján. Ámen.

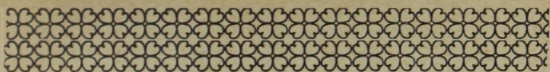






J  
esus, édes rózsát hintsed  
És körül felékesítsed  
A szív egész hajlékát,  
Nyári harmat termésivel,  
Virágod legszebb színével  
Fűzz magadnak ágyacskát.





## KILENCEDIK ELMÉLKEDÉS.

A KILENCEDIK SZÍVNEK KÉPÉRŐL, AZAZ  
A LELKET FELÉKESÍTŐ MALASZTNAK  
SZÉPSÉGÉRŐL.

### I. punt.

**G**ondoljad, én lelkem, hogy a megszentelő avagy igazító malasztnak nemcsak az az ő tulajdonsága, hogy megtisztogassa bűnből a lelket, de hogy fel is ékesítse különb-különb-féle tökéletességeknek virágival; aminthogy ím ez jelenvaló szívnek képe elődbe adja.

### II. punt.

Gondold meg, hogy ezek a tökéletességnek virági nem egyebek, hanem amelyeket minden megigazulandó lélekbe az ő megszentelésekor béönt az Isten; amint szól a tridentomi gyülekezet, úgymint: *a hit* (ha az kereszttség által szenteltetik meg a lélek; ha Con. Trid. Sess. 6. penig a penitentiának szentsége által, eleven hit, mely azelőtt még holt volt benne), *reménység, szeretet, isteni félelem, bűneiről való bánat és fájdalom, & c.* és több jószágok.

### III. punt.

Gondoljad ez így felékesített léleknek állapotját, mely nem egyéb, hanem a meny-

nyei vőlegénynek, a Jesus Christusnak legelő-helye és mulatozásra való virágos kertje; mely felől szól a lelki menyasszony:

*Cant. 6. v. 1. Az én szerelmesem alá ment az ő kertébe, a fűszerszámok táblájához, hogy a kertekben legeljen és liliomokat szedjen. Kérdjed már te is, én lelkem, ezen mennyei jegyese-det, alkosson ilyen ékes kertét a te szívedből is.*

### Könyörgés.

**M**egtanultam, Uram, a te szent doktoridnak tanításából, hogy a te megigazító és szentelő malasztodnak tulajdonsága nemcsak az, hogy a lelket megtisztogassa a bűnnek fertelmességétől, de hogy tekéletességeknek is mint valami virágoknak szépségével béhintse és felékesítse. Tudni illik, a hitnek teljes szekfűjével, a reménységnek jószagú rozsmaringjával, a szeretetnek piros rózsájával, a te szent félelmednek sárga ivolyájával, a penitentia-tartásnak zöld izsópjával és több jószágos cselekedeteknek szép virágjával. Megértettem azt is a te szent könyveidnek írásiból, hogy ez ilyen fölékesített szív te szent Felségednek igen kedves mulatozó és legelő helye,

*Cant. 6. v. 1. amaz lelki menyasszonynak mondásaként: Az én szerelmesem alá ment az ő kertébe, az fűszerszámok tábláihoz, hogy a kertekben legeljen és liliomokat szedjen. Ki másutt ugyanezen drága*

*Cant. 2. v. 16. kertről dicsekedvén: Az én szerelmesem — úgy mond — enyim és én övé, ki a liliomok között legeltetik. Ezeket megértvén, Uram, kérem azon Felségedet, helyheztesd énbélem is ezen szent malasztodnak ékességét, hadd mondhassam én is*

a te lelki mátkáddal felőled, hogy te, én szeretőm és mindennemű gyönyörűségem, alá mentél a te kertedbe, az én lelkembe; a te fűszerszámos tábláid közé, a különb-különb félé, szép rendesen plántált tekéletességeknek ültetési közé, hogy ott legelj, ott mulatozz, ott nyugodjál, ott liliomokat és több kedves virágokat szedegess. Hadd hallhassam viszont én is amaz te drágalátos szózatodat énhozzám: *Jöjj el az én kertembe, én szerelmesem: learattam myrrhámát az én fűszerszámmal együtt.* Add, Uram Jesus, ugyanebben a te drágalátos kertedben amaz gyönyörűséges kínálásodat is hallanom: *Egyetek, barátim és igyatok és részegüljetek meg, szerelmesim.* Hogy megrészegülvén ez áldott itallal, felkiálthassak én is ezen barátiddal együtt, mondván: *Támogassatok engem virágokkal, vegyetek környül engem almákkal; mert lankadok a szerelem miatt;* tudni illik a te mennyei lelkeket megrészegítő malasztod miatt, mellyel a te szent apostolid is pünkösöd napján megrészegültek volt. *Amen.*

Cant. 5  
v. 1.

Cant. 5.  
v. 1.

Cant. 2.  
v. 5.

Actor.  
1. v. 17.

Mi Atyánk, & e.

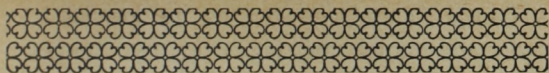
Üdvöz légy, Mária, & c.







**O**ltsd be, Jesus, keresztedet,  
Dárdát, ostort, vas szegedet  
Az szívnek rejtekében.  
Semmi erőt ott nem vészen,  
Ha benn együtt jelen leszen  
Ez myrrha kötésiben.



## TIZEDIK ELMÉLKEDÉS.

A TIZEDIK SZÍVNEK KÉPÉRŐL, AZAZ  
AZ ISTEN MALASZTJÁNAK CHRISTUS KÍN-  
SZENVEDÉSÉN ÉPÍTETETT  
ERŐSSÉGÉRŐL.

### I. punt.

Gondold meg, én lelkem és jól eszedbe vedd, hogy az eddig elől számlált Isten malasztjának ajándéki csak a mi Urunk Christusnak kínszenvedésének érdeméből származtak. Azért méltó, hogy ezeknek az ő kínszenvedésinek eszközit a lelki menyasszonnyal mint valami öszveköttötött kévét Cant. 1. v. 13. szívedhez szorítsad és mélyen szívedbe béhelyheztessed.

### II. punt.

Gondoljad, hogy ez a Christus kínszenvedésének szívünkben való hordazása, azaz elmélkedése igen kedves ő szent Felsége előtt; tudni illik, kire önnön maga láttatik kérni a lelket, mondván: *Emlékezzél meg az én szegénységemről és általhágásomról;* Thren. 3. v. 19.

ürömről és epéről, azaz az én keserő kínszenvedésemnek bévséges kifolyó mértékjéről.

Ugyanezen elmélkedésre hív másutt: *Eccl. 29. v. 20.* *A kezesnek — úgymond — jótéteményét el ne felejtse, mert lelkét adta érte.* Mely okért e jelenvaló szívbe is önnön maga béhelyezteteti, amint látod, az ő maga kínszenvedésének jeleit.

### III. punt.

Elmélkedjél arról is, hogy ezek a Christus szenvedésinek eszközi igen erős és hatalmas fegyverek a világ, test és ördög ellen; tudni illik melyeknek gyalázatossága a világnak pompáját, keserősége a testnek gyönyörűségét, érdeme az ördögnek erejét teljességesen megrontják és semmivé teszik. Annakokáért, hogy mind a te édes Üdvözétődnek kedves dolgot mívelhess, én lelkem s mind pedig e három fajtalan ellenségeknek tőrébe ne essél megint, kérjed a te mennyei jegyesedet, helyeztesse bé szívedbe neked is e szent eszközöket.

### Könyörgés.

**U**ram, Jesus Christus, te mondásod, hogy az tisztátalan lélek, kiűzetvén a lélekből, száraz és



vizetlen helyeken jár és ismét megtérvén, ha a lelket söpörve és felékesítve találja, elmegyén és más hét, magánál gonoszabb lelkeket vészen maga mellé és megint ostromlani kezdi a lelket. Melyet ha megvéend, sokkal rosszabbúl leszen utolsó dolga annak a szegény léleknek az ő első dolgánál. Ez így lévén, Uram, fegyver nélkül is szűkölködik az én gyarló szívem, mely fegyver a te drágalátos kínszenvedésednek öszveszedetett és egybekötött kéréje; a te szent keresztednek, szent ostorodnak, szent töviskoronádnak, köteleidnek, spongyiádnak, dárdádnak, több kízó szerszámidnak eszköze. Fegyverkeztesd fel, Uram Jesus, ezekkel a fegyverekkel az én erőtlen lelkemet is. Helyheztesd bé mélységesen és ugyan mesd bé ez szent kérést szívemben, hogy csak látván is ezeket az ellenség, megrémüljön és hátat adjon. Hadd ne dicsekedhessék, Uram, ellenem, mondván: *Hatalmat vöttünk rajta*; hogy ne legyen szegény lelkemnek utolsó dolga rosszabb az előbbeninél. Tudom azt is, Uram, hogy igen kedves felséged előtt ezeknek hordozása és szüntelen való elmélkedése; mely dologra ugyan intesz is és csaknem kérsz is bennünket, mondván: *Oh ti mindnyájan, akik általmentek az úton, figyelmezzetek és lássátok, ha vagyont oly fájdalom, mint az én fájdalom.*

Psal. 12.  
v. 5.

Thren.  
1. v. 12.

És megint ugyanazon szent prófétádnál: *Emlékezzél meg az én épémről és általhágásomról.*

Thren.  
3. v. 19.

És megint ugyanott: *A te kezesednek jótétemé-*  
*nyét el ne felejtseed, mert lelkét adta éretted.*

*Ecccl. 29.*  
*v. 20.*

*Luc. 22.*  
*v. 19.*

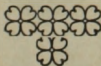
Ugyanezen kínszenvedésednek emlékezetire szerzed és hagytaid venni s áldoztatni a te szent testednek és vérednek áldozatját is, mondván: *Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.* Melyekre nézvén sok szentek, úgymint Szent Ignatius martyr, Szent Clara s többek oly ájtatosan, oly szüntelen gyakorlották e szent kínokról való elmélkedést, hogy a te kínszenvedésednek eszközi ugyan bémetszetve találtattatnak szívökben. Mely kínokra nézvén, Szent Pál apostol is: *Ez után — úgymond — senki nehézségemre ne légyen nékem, mert én az mi Urunk Jesus Christusnak bélyegét hordozom az én testemen.* És másutt: *Én az Christus feszületihez hasonlítottatván, élek, már nem én, hanem a Christus él énbennem.* Ezen szent jelekkel megsebesítetvén Szent Ferenc is, kezein, lábain és oldalán a te szent sebeidnek bélyegét viselte. Úgy hogy, az mint erről ír egy poéta, ha Szent Ferencet az te szent ruhádba öltöztették volna, Jesusnak vélték volna; ha pedig, Uram, tégedet az ő ruhájában, Szent Ferencnek ítélték volna.

Jegyezz meg, Uram Jesus, jegyezz meg engem is e te szent kínszenvedésednek bélyegével, mesd bé szívemben mélységesen ezeket; hadd mondhaszam én is Szent Pál apostoloddal: Ezután senki nehézségemre ne légyen énnékem, mert én

az én Uram Jesusomnak bélyegét hordozom magamon. Élek már én, nem én, hanem él a Christus énbennem. Avagy, ha ily nagy ajándékkal meg nem ajándékozod, Uram, szívemet, hogy szinte ezekhez, a te kiváltképpen való szentidhez hasonléttassam, ottan bárcsak engedd, amaz jegyeseddel mondhassam: *Kötés myrrha nékem az én szerelmesem; az én emlőim között fog nyugodni.* Cant. 1. v. 13.  
Engedd Jeremiás prófétáddal, avagy inkább tennem magaddal, Uram, felkiáltanom: Tele töltött engem keserőségekkel; megrészegétött engem örömmel. Ámen.

Mi Atyánk, & c.

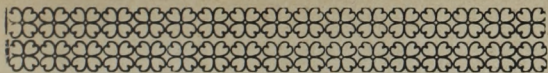
Üdvöz légy, Mária, & c.







I  
ma-tüzet kézbe tartja  
És mind körül gyujtogatja  
A szívet fáklyáival.  
Hozzá és bátran égessed  
És éppen mind megemésszed  
Szerelmed tüzlángival.



## TIZENEGYEDIK ELMÉLKEDÉS.

A TIZENEGYEDIK SZÍVNEK KÉPÉRŐL, AZAZ  
AZ ISTEN MALASZTJÁNAK CHRISTUS URUNK  
KÍNSZENVEDÉSÉBŐL FELGYULASZTOTT  
TÜZÉRŐL.

### I. punt.

Gondold meg, én lelkem, mi lehet annak az oka, hogy az előbbeni, Christus kínszenvedésének jeleivel béírott kép után következik e tűzzel béhintegettetett és lángodozó szív? Tudnia illik azért, mert ha nagyon oly eszköz, mely az Istennek belénk öntött szeretetét és malasztját felgyúlassza és evvel szívünknek részeit szüntelenül süttögesse és égesse, ez az imént megnevezett Christus kínszenvedésének elmélkedése. — Mely elmélkedés felől, ha valamelyről, méltán mondhatni Szent Dáviddal: *Az én elmélkedésemben felgyúlad a tűz.* *Psal. 38.  
v. 4.*

### II. punt.

Gondold meg továbbá, én lelkem, ennek a foganatoságnak is okát. Mert miképpen hogy nem lehet nagyobb szeretet, Urunk mondásaként, mint valakinek barátjáért kiadni lelkét (melyet cselekedett Üdvözítőnk, ellenségiért, nem barátiért), úgy nem lehet

hathatósb elmélkedés is a szívnek felgyulasztására, mint erről a nagy szeretetnek kínjáról elmélkedni.

### III. punt.

Ezek így lévén, mivel a mi édes Jesusunk a végre jött e világra, amint maga tanúbizonyságot ad erről, hogy tüzet hozzon e földre és ez szüntelenül égjen és minthogy már ennek az áldott tűznek fáját is (mely az ő kinszenvedésének jeleiből öszveköttöt kéve) az előbbeni szív képébe behelyezett szívedbe, kérjed továbbá azon is ő szent Felségét, élessze fel e hatalmas tüzet is lelkedben és azt ne csak ideig, de holtodig is azon áldott kévének taplójával táplálja.

### Könyörgés.

**T**e mondásod, Uram Jesus, hogy azért szállot-  
*Luc. 12.* tál alá az égből, *hogy tüzet hoznál ez földre és*  
*v. 49.* *kívánod azt, hogy égjen.* Mely tüzért így könyörög a te szent gyülekezeted: Jöjj el, Szent Lélek, töltsd bé a te hiveidnek szívöket és a te szeretetednek tüzet gerjeszd fel öbennek. És megint: Égesd meg, Uram, a te Szent Lelkednek tüzével a mi vesénket és szívünket, hogy téged tiszta szívvel és lélekkel szolgáljunk. Látom, Uram, e szent tűznek lángjával felgerjesztett szívnek képét előttem, melyben Fölséged nemcsak széjjel-hintéleti ez áldott tüzet, de ugyan sütegeti is véle a lelket. Oh, áldott sütegetés! Uram Jesus, a te égő szeretetednek lángodozó tüzéért kérem Felségedet, cselekedjék ekképpen az én lelkeimmel

*In festo  
Pentec.*



is Felséged. Hintegesd bé e szent tűzzel szívemnek minden részeit, hadd égjen és ugyan elolvadjon és tűzzé váljék, hogy mondhassa ő is az lelki menyasszonnyal: *Erős, mint a halál a szeretet; kemény, mint a pokol, a buzgó szerelem; annak lámpási tüzes és lángos lámpások.*

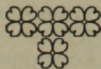
Cant. 5.  
v. 6.

Ezt kívánom tőled, oh mennyei Vőlegény, én is, legkisebb lelki mátkája Felségednek, legyek oly erős ez szent tűznek erejével, mint a halál, hogy miképpen megfosztja a halál az embert a testi érzékenységtől, látástól, hallástól, a pokol pedig akit egyszer bényel, többé ki nem adja: ezenképpen én is a te égő szeretetednek lángjával úgy égjek, hogy minden testi és világi dolgoknak szeretetétől megfosztassam; úgy belém ássalak, hogy soha téged senki ki ne vehessen szívemből. Megcselekedheti ezt énvelem a te hatalmas kínszenvedésednek és halálodnak elmélkedése; melynek eszközt e végre helyezettte bé Felséged az előbbeni szívnek képébe, az én szívembe is. Azért engedd, Uram Jesus, úgy elmélkednem e felől a drágalátos kínszenvedés felől, hogy mondhasam Szent Dáviddal én is: *Az én elmélkedésemben felgyúlad a tűz. Ámen.*

Psal. 38.  
v. 4.

Mi Atyánk, & c.

Üdvöz légy, Mária, & c.





**V**edd a mesterség pennáját,  
 Írd bé az szívnek celláját  
 Drága szép képeiddel.  
 Így sem Vénus meg nem rontja,  
 Sem kívánság nem rútítja  
 Meg rút fertezésivel.



## TIZENKETTEDIK ELMÉLKEDÉS.

A TIZENKETTÓDIK SZIVNEK KÉPÉRŐL, AZAZ  
A BENNÜNK FELGYULASZTOTT ISTENI  
MALASZT TÚZÉNEK NÉGY UTÓLSÓ DOLGAINK  
ÁLTAL VALÓ MEGŐRZÉSÉRŐL.

### I. punt.

**G**ondold meg, én lelkem, sokaknak keserves esetit abból, hogy magasban akartak röpködni, hogy sem mint érdemek szárnyok emelhettek volna; azaz, kik még nem ismervén magukat (amaz lelki menyasszonnyal), a legszebb királyné asszony mátkák közibe akarván magokat helyheztenni, a mennyei Vőlegénynek orcájához mérészen járultak (ötet csókolni és apolgatni akarván), hogy sem mint erre méltók löttek volna, kik bátrabban a leányzó mátkákkal, amint a Szent Írás szól, a Christus lábainál ülhetek volna.

### II. punt.

Gondoljad, hogy ez ellen a maga-ismeretlenség ellen, nem kicsiny orvosság a mi négy utolsó dolgainkról, a halálról, ítéletről, poklóról, mennyországról való elmélkedés. Ez az oka, miért a mennyei Jegyes az előbbeni tüzes szív után e szívnek képét hely-



hezteti, melybe maga kezével írja bé az mi négy utolsó dolgainkat.

### III. punt.

Hogy e négy dolgot inkább eszedbe veshessed, gondoljad és fontoljad Szent Pálnak amaz mondását: *Elvégezve vagyon,* Heb. 8. v. 27. *hogy az emberek egyszer meghaljanak, azután pedig az ítélet.* Micsoda az első ige? *El vagyon végezve,* azaz hogy ez a végezés megmásolhatatlan; erősebb a perzsák és médusok végezésénél; mely felől azonképpen szólnak az assuerus király szolgálói, hogy felbonthatatlan. A második ige: *az ember felől;* azaz itt egy ember sem vétetik ki, sem úr, sem szolga, hanem valaki ember, de ezt a végezést fejére várja. A harmadik ige: *egyszer;* azaz nem többször egyszernél történik halálod; ha egyszer meghalsz, vissza nem térsz e világra penitentiát tartani, vagy megénten test szerént élni, hanem amint az Szent Írás szól: *Valamely felé esik* Ecc. 11. v. 3. *a fa, ott marad.* A negyedik ige: *meghal;* azaz minden kedves marhájától elválík, fiaitól, hitestársátúl, gazdagságától, az egész világtól. Holott elválván a lélek a testtől, semmit el nem viszen magával egyebet a cselekedeteknél. Az ötödik ige: *azután ítélet.* A második utolsó dolgot jelenti, mely az előbbinél szörnyebb; hogy midőn meghalsz, nem léssen úgy dolgod, mint egyéb állatoknak, hogy halálok után semmivé léznek és

ítéletre fel nem támadnak. Mely állapotot sok gonoszok kívánnak, amaz Szent Bernárd látása szerént:

Oh, barmoknak szerencsés végső kimúlások,  
Kiknek együtt elmúlik testekkel párájok;  
S holtok után sem léssen semmi kinzódások;  
Vajha a gonoszoknak így lenne dolgok?

De nem úgy léssen ám, én lelkem, a te dolgod, hanem feltámadván, az igaz ítélő-bíró széke eleibe vitetel; holott nemcsak a gonoszlól, de a jóról is, melyet elvöttél és amellyel munkálkodhattál volna s nem munkálkodtál, erős számat kell adnod. Mely számvétel meglévén, az ítélőbírótól utolsó sententiát vészesz fejedre, avagy pokolra avagy a mennyei boldogságra. Mely két helyeken e három különböző dol-dog lésszen: Pokolban. I. Az Isten szí-nének nem látása, mely a kilső setétsé-gen értetik. II. Tűzben és egyéb kínok-ban való kínlódás. III. Ebben az szenvedésben örökké való maradás; és (jaj, ami legiszonyúbb) az Istennek átkozása. Holott másfelől mennyországban léssen: I. Az isteni látás. II. Öröm. III. Ezekben a jókban, míg Isten Isten léssen, gyönyörúséges álla-pat. Oh, én lelkem! ezeknek gondolatja nem hasznos-é arra, hogy kiki megismérje ma-gát?

## Könyörgés.

Ugy vagyon, Uram Jesus, hogy nemcsak drágalátos dolog, de felette kívánatos is a te szeretetednek tüzevel úgy égni, hogy elolvadjon a lélek és teljességgel beléd öntődjék s magát se érezze. És még ezeknél is drágább és kívánatosb ebben a boldog állapotban úgy megerősíttetni, hogy Szent Pállal mondhassuk: *Ki választ el minket a szeretetítűl? Háborúság-é, halál-é? & c. Semmi; sem magasság, sem mélység, sem egyéb teremtettt állat.* De, Uram, nem mindeneké ez a nagy tekéletességnek ajándéka. Vannak a te lelki mátkáid között, amint böles Salamonnal feljegyzetted őket, nemesak királynék, de ágyasok is, vannak leányzócskák is. *Hatvanon vannak a királynék; nyolcvanon az ágyasok; a leányzócskáknek pedig nincsen számok.* Oh, Uram, gyakorta megcsalatunk, azt gondolván magunk felől, hogy a királyné asszonyok között vagyunk, avagy a tekéletességnek legfelsőbb grádicsára hágtunk, maga olykor csak az első fokon vagyunk, a leányzócskák között. Példánk ebben ama lelki menyasszony, ki minekutána te általad bevitetett volna a te tárházadba, amint maga megvallja: *Bevitt — úgymond — a király engem az ő tárházába,* legszebbnek alétván magát, mintha már ő is a királyné asszonyok között volna, imilyen szót hall: *Ha magadat nem isméred, ó te legszebb az asszonyok között, menj ki és eredj a*

Rom. 8.  
v. 36.

Cant. 6.  
v. 7.

Cant. 1.  
v. 3.

Cant. 1.  
v. 1.



*nyájak nyomdoki után és legeltesd gödölyéidet a pásztorok sátori mellett.*

Emlékezem, Uram, Moyses prófétád példájáról is, ki juhait legeltetvén az Oréb hegyén, midőn az égő csipkebokorhoz akarna közelgetni, ilyen szót halla: *Allj meg, Moyses, ne közelgess ide, hanem old le a sarut lábaidról, mert a hely, melyen állasz, szent föld.* Mely példa által ugyanazon dologra intesz, Uram, bennünket, hogy mi is úgy közelgessünk a te buzgó szeretetednek égő lángjához, hogy leoldozzuk testi érzékenységünk lábairól oktalan kívánságunknak cipellősit s úgy járuljunk a te dicsőséges orcádnak ápolgatásához (bár e világon a lelki menyasszonnyal a te ajándékidnak tárházába vitettettek legyünk is), hogy meggondoljuk, hogy még a Seraphin angyalok is orcájok béburítva állanak a te dicsőséges színed előtt, méltatlanoknak ítélvén magokat, hogy előtted csak álljanak is.

Exod.  
3. v. 1.

Ezek így lévén, Uram Isten, értem azokat, miért adod az előbbeni tüzes szív után e jelenvaló négy utolsó dolgainkkal béirt szívet előnkbe; tudnia illik, hogy e négy dologra nézvén, a halálra, ítéltre, pokolra és mennyországra, megemlékeznénk csekély állapotunkról és többet ne tulajdonítanánk magunknak, hogy sem mint vagyunk, tudnia illik por és hamu, kik ha ma a te kegyelmed által valaminek láttatunk lenni, holnap magunk romlandó természetünkéből földdé

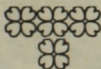
lehetünk, kígyóknak és békáknak eledele, azután  
 pedig a te igaz ítélőszéked eleibe vitetünk, holott  
 nemcsak a gonoszlú, de a nekünk adott jóról is  
 és az elmulatott jócselekedetről is kemény szá-  
 mot adunk. Mely számadás után ha valahogy  
*Matth.* ama rettenetes sententia adatik fejünkre: *Men-*  
*25. v.* *41.* *jetek el, átkozottak, az örökké való tűzre,* bár in-  
 kább e világra se löttünk volna, Szent Jób mon-  
*Iob. 10.* *v. 18.* *dásaként: Miért hoztál ki engem anyámnak mé-*  
*héből?* ki bár inkább megemésztettem volna,  
 hogy szem ne látott volna engem. És bár a te  
 nagy irgalmasságod szerint a boldogok közé  
*Thren.* számláltassunk is, ugyancsak azt mondhatjuk  
*3. v. 22.* ott is Szent Dáviddal, hogy Isten irgalmassága,  
*Psal.* *137.* *v. 5.* hogy meg nem emésztettünk. És ne minékünk,  
 Uram, ne, hanem a te nevednek add a dücsősé-  
 get. Mert ha mindeneket megmívelünk is, ugyan  
*Luc. 17.* *v. 10.* haszontalan szolgák vagyunk, mivel azokra kö-  
 telesek voltunk.

Annak okáért kérlek, Uram Isten, írd bé az  
 én utolsó dolgaimat is az én szívembe, írd bé és  
 ugyan mélyen bemesd azokat; hadd érezhessem  
 magamban ama mondásodnak értelmét: *Emlé-*  
*kezzeél meg utolsó dolgaidról és örökké nem vét-*  
*Eccl. 7.* *v. 40.* *kezel.* Ámen.

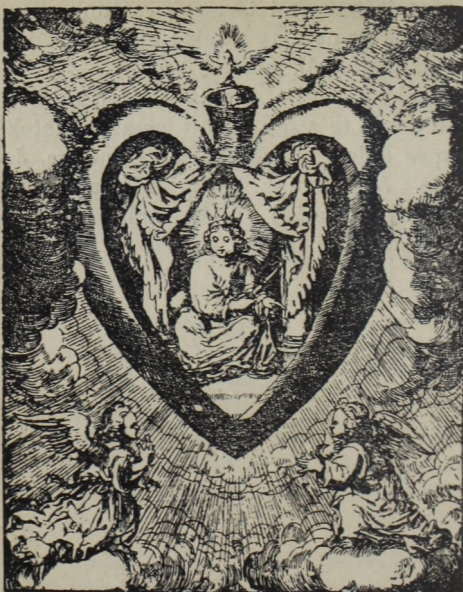
Mi Atyánk, ki vagy mennyekben, szenteltes-  
 sék te neved. Jüjjön te országod. Légyen te  
 akaratod, miképpen mennyben, azonképpen föl-  
 dön is. Mi kenyérünket, mindennapiat, adjad né-

künk ma. És bocsásd meg nekünk az mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk ellenünk vétetteknek. És ne vigy minket kísértetbe, de szabadíts az gonosztúl. Ámen.

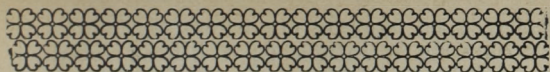
Üdvöz légy, Mária, malasztal teljes; Úr vagy teveled, te vagy áldott asszonyállatoknak közötté és áldott te méhednek gyümölcse, Jesus Christus. Asszonyunk, Szűz Mária, Istennek szent Anyja, imádj miérettünk, bűnösökért, most és halálunk óráján. Ámen.







**K**i nem mutat itt víg orcát,  
Ím Jesus tart kiráлыпálcát  
Az szív palotáiban.  
Jesus már csak szájad mozdítsd,  
Akaratod szavát indítsd,  
Kész vagyunk szolgálatban.



T I Z E N H A R M A D I K  
E L M É L K E D É S.

AZ TIZENHARMADIK SZÍVNEK KÉPÉRŐL, AZAZ  
AZ ISTENNEK AZ Ó SZENT MALASZTJA ÁLTAL  
BENNÜNK VALÓ URALKODÁSÁRÓL.

I. punt.

Jól eszedbe vedd, én lelkem, hogy még eddig mind azon volt a te mennyei Jegyessed és csak azért fáradott a szívednek elkészítésében, hogy abban magának nyugodalmat szerzene; melyben mint király országában és békességes székében leülvén, uralkodnék és megnyúgnék.

II. punt.

Gondoljad, ha nem méltó-é, hogy ennyi fáradsága után nyugodalmat adj ennek a te ily nagy szeretődnek? Oh, boldog ország a te szíved, én lelkem, ha ez a mennyei király országolni fog őbenne, ama mindennapi könyörgésedként: *Jüjjön te országod.* Math. 6. v. 10.

III. punt.

Értsd meg, miben álljon ez a mennyei Királynak országolása: tudnia illik ama gyönyörúséges egyezségben, midőn az érzé-

kenység az okosság ellen nem rúgóldozik és az okosság a hitnek és a hit az Istennek meghóldúlnak. Mely országlás felől szól Urunk Jesus Szent Lukácsnál: *Az Isten országa bennetek vagyon.* És Kempis Tamás, midőn ezen országot békességnek és örömmek nevezi, a Szent Lélekben.

Luc. 17.  
v. 21.  
Thom.  
Kemp.

### Könyörgés.

Veszem eszembe, én Istenem, hogy eleitől fogva mindedig csak abban foglalatoskodott és fáradott Felséged, hogy nyugodalmas helyt szerezze a mi lelkünkben: e végre zörgetett a szívnek ajtaján; e végre lövöldözte az ő kemény oldalit az égő szeretetnek nyilaival; e végre világosította meg őtet az elme-világosító malasztnak lámpásával; e végre söprötte és mosogatta meg őtet. Továbbá e végre hintegette bé és felékesítette jószágos cselekedeteknek külön-különb féle virágival; hogy tudnia illik ezekkel és több efféle munkával lakóhelyül és nyugodalmas hajlékul készítené azt Felséged magának; amint e jelenvaló szívnek képe adja előnkbe; melyben Felséged, mint királyi székében, úgy ül és parancsol. Oh, én Uram és én Istenem s ki adja ezt énnekem, hogy a te sok fáradságid után, melyeket az én szívem körül is cselekedtél, hasonló nyugodalmat találj őbenne? Ezt kívánom, Uram és teljes szívemmel óhajtom, hadd hallhassam tőled én is ama gyönyörűséges szót: *Bened vagyon az Isten országa.*

Luc. 17.  
v. 21.

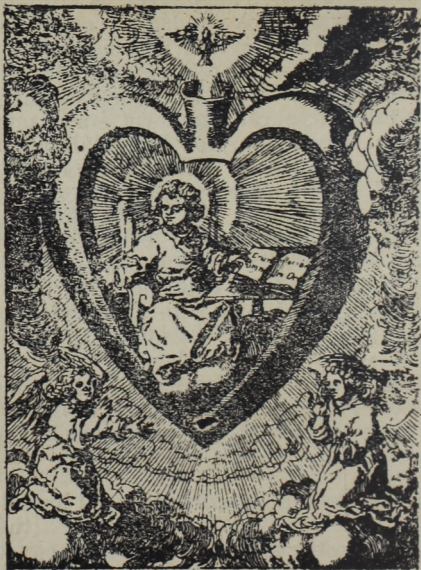
Hadd érezhessem a te szent békeségednek és lelki igaz öröndetességédnek, melyben áll ez a te szent országod, csendességét. Mely úgy léssen,



ha a te szent igéd által parancsolod, hogy az ok-talan érzékenység ne rúgoldozzék és erőt vegyen szegény lelkemnek okoskodásán; se penig az okosság a hitnek határt ne vessen, hanem ezek, a te szent rendelésed szerint egymás között megalkudván, Felségednek fejet hajtsanak. Mely országlást mivel gyakran úgy nem érzem magamban, amint kívánnám, fel kell kiáltanom: *Én szerencsétlen ember, ki szabadít meg engem a halálnak testéből? Mert más törvényt látok a tagjaimban, ellenkezőt az elmém törvényével.* Rom. 7. v. 24. Rom. 7. v. 23. Azért, Uram, jüjjön, jüjjön belém az te szent országod; légyen a te szent akaratod, miképpen mennyben, azonképpen énbennem is; hogy miképpen mennyországban a te akaratodnál egyebet nem akarnak a te szentid, kik szüntelen előtted állanak és parancsolatodra figyelmeznak, úgy énbennem is ez az szent engedelmesség találtassék. Jüjjön el ezután amaz te más országod is, melyben, amint írja egy szent szolgád, a te szentid:

Minden szennyből megtisztulván, testi harcot nem  
 [tudnak, *Petrus Dami- anus*  
 Lelkivé lött testök s lelkök mindenben egyet  
 [tartnak,  
 Egy akarat, vagy akarat egy szívtől indultatnak.  
 [Ámen.

Mi Atyánk, & c.  
 Üdvöz légy, Mária, & c.



**B**árki bölcset Plátót keresse,  
S Cicero versét szeresse  
Világ bolond eszével,  
De te Christust meg ne vessed,  
Atya intését kövessed  
Mondott bölcseséggel.





nek bölcseségétől; búcsúzzál Cicerónak és Demostenesnek ékesszólásoktól és hajtsd meg füleidet ennek a mennyei mesternek tanítására, ő légyen mind mestered, mind bölcseséged tenéked.

### Könyörgés.

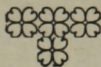
**S**zólj, Uram, mert hallja a te szolgád. Szolgád vagyok, Uram, én te szolgád és szolgálódnak fia.

1. Reg. 3. v. 10. Adj értelmet; hadd érthessem tanításodat. Hajtsd meg leli füleimet a te szent igédnek hallására. Psa. 115. v. 16. Folyjon mint a harmat a te szózatod az én szívemben. Ámbátor függjenek, akik akarnak, bölcs Plátónak okoskodásától; függjenek Aristoteles-től és ékesen szóló Cicerótól: te légy az én bölcseségem és tudományom, te minden ékes beszéd fölött való gyönyörűségem. Régenten, Uram, az Izrael fiai így könyörgöttek Moysesnek: Szólj te nekünk és meghallgatjuk. Ne szóljon nekünk az Úr, hogy talám meg ne haljunk. Nem úgy könyörgök, Uram, én, hanem alázatosan, a te kised gyermek szolgálóddal, Sámuellel mondom: Szólj, Uram, mert hallja a te szolgád. Ne szóljon nekem Moyses, avagy a több próféták, hanem te szólj nekem, minden prófétáknak mestere és tanítója; mert ők nálad nélkül semmit sem használhatnak, te pedig azok nélkül is fogatosan. Úgy vagyon, hogy ők is jót mondanak, de értelmet nem adnak; jóra intenek, de fel nem gerjesztenek; oktatnak, de fel nem éleszhetnek; mély dolgokat fejtegetnek, de meg nem világosítanak; parancsolnak, de erőt nem adnak. Annak-okaért te szólj énnékem, te örökké való igazság, hogy meg ne haljak, ha csak kívől tanítottam és belől nem gerjesztetem.

Megemlékezvén, Uram, ezekről, ízetleneknek tetszenek mindenféle egyéb világi írások és tanítások. Mert ha minden filozófusoknak mondanék könyv nélkül tudnám is, bár a Szent Bibliát is, mit használnának mindezek a te tanításod nélkül? Semmit. Innend vagyon, hogy inkább érzésem magamban a te szeretetednek gerjedezését, hogy sem mint tudnom az ő természetének mivoltát! Kívánom azt az egy igét magamban, mely által és melyben szólanak és vannak mindenek, mely csak te vagy. Ez ige kívől unalmas minden tudomány. Ez az ige kezdete és utolja minden leckének, melyre valaki vonszon mindeneket, vagy lát, vagy hall, vagy olvas, ez igazán olvasott és tanult. Oh, örökkévaló igazság, Atya, Fiú és Szentlélek, egy bizony Isten, tégy méltóvá engem e leckére. Ámen.

Mi Atyánk, & c.

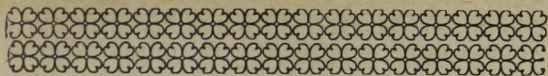
Üdvöz légy, Mária, & c.





**H**eába a nagy dörgő szei,  
Nem árt a fergeteges tél,  
Sem tenger sebes habja.  
Mikor szívem ágyat vetett  
És álomnak ereszkedett  
A szív jegyes mátkája.





## TIZENÖTÖDIK ELMÉLKEDÉS.

AZ TIZENÖTÖDIK SZÍVNEK KÉPÉRŐL, AZAZ  
AZ ISTEN MALASZTJÁNAK BENNÜNK SZÖRZŐ  
PRÓBÁIRÓL.

### I. punt.

Vedd eszedbe, én lelkem, hogy valamíg e <sup>Job. 7.</sup>  
világon élünk, késértet nélkül nem lehetünk, <sup>v. 1.</sup>  
mert meg vagyon írva, hogy *vitézkedés az*  
*ember élete a földön.*

### II. punt.

Gondold meg azt is, hogy mentül inkább  
magát Istenhez adja és e világot megveti a  
lélek, annál nagyobb késérteti vannak, ama  
bölc mondásaként: *Fiam, az Isten szolgál-* <sup>Eccl. 2.</sup>  
*latjára járúlván, légy állhatatos az igazság-* <sup>v. 1.</sup>  
*ban és félelemben és készítsd el lelkedet a*  
*kisírtetre.*

### III. punt.

Gondold meg az okokat, melyekért ereszti  
ezeket a kisírteteket az Isten az ő szolgáljaira.  
Avagy hogy próbálja őket, ha vigasztalás  
nélkül is szolgálják-é őket? Avagy hogy  
tisztogassa őket? Avagy hogy itt sanyar-  
gassa az ő vétkekért és nem a másvilágon?  
Avagy hogy érdemesbé tegye a mennyei

- jóknak elvételére, mely jóhoz képest kicsiny és csak egy szempillantásnyi minden kín és szenvedés e világon? Avagy továbbá, hogy egyebeknek is példájára légyen, mint Jób, Tóbiás &c. Avagy utoljára, hogy hasonló légyen Idvözítőnkhez, ki soha fájdalom nélkül nem volt e világon, amaz maga mondásaként: *Szegény vagyok én és múnkában*
- Eccles.*  
2. v. 3. *ifjúságomtól fogvást. És: Az én fájdalomam mindenkoron előttem.* Ezekért és egyéb okokért állj az isteni félelemben, én lelkem és igazságban, amint int vala a bölcs: *És készítsd az késértetre magadat.* És amint másutt szól: *Az Úr oktatását, fiam, meg ne vedd.*
- Eccles.*  
2. v. 3.
- Prov.*  
3. v. 1.

### Könyörgés.

**T**udom, Uram Isten, hogy valamíg e siralomnak völgyében nyavalygunk, késértet nélkül nem élhetünk, mivel elvesztettük a mi békeségünk csendességét. Innen mondja Szent Jób, hogy hare a mi életünk e földön. Harcolnunk kell, Uram; az ördöggel, ki különb-különb féle fantáziák által háborgat bennünket; a világgal, ki az ő tettetett szépségével gyönyörködtet és megpuhít; a testtel, ki az ő gyarlóságának romlandóságával levonszon.

Noha pedig, Uram Isten, az te szent Felséged titkos, de igaz próbálása alá is vettetünk, mely próba szokott vigasztalásunktól megfoszt és megszomorít bennünket, mely négyrendbeli próbáknak késérteti olyanok a mi lelki házunk falai

*Matth.*  
8. v. 24. *ellen, mint ama te tanítványid hajócskájára támadott szél, mely miatt noha benne alunnál, de*

csaknem elmerültek. De mindezekben a próbákban is legyen áldott, Uram, a te szent neved. Mert noha úgy láttatol, mintha elaludtál volna bennünk, mikor így kísértetünk, de azért ugyan vigyáz a te szíved, ama mondásod szerént: *Én aluszom és az én szívem vigyáz.* Te mondásod, Uram, ez is, hogy: *Nem aluszik, sem szunnya-*

Cant. 5.  
v. 2.

Psa.  
120. v.  
12.

Azért ámbár kísértet alá vettessem, csak bennem légy, Uram, a te szent malasztod által semmitől sem félek. Nem mostani dolog, Uram, ez a te szolgálidon: így bántál eleitől fogva a te kiváltképpen való híveiddel és szentiddel, Ábrahám-mal, Isaakkal, Jákóbbal, így a te édes apostolid-dal is, így számtalan sok martyrokkal, remeté-  
kel, confessorokkal és szűzekkel. Azért mondja Szent Pál is: *Mindnyájan, akik ájtatosan akar-*  
*nak élni a Christus Jesusban, üldözést szenved-*  
*nek.* Ám azért dühösködjenek minden késértetek-  
nek szelei, csattagjanak dörgési, szikrázzanak  
villámási, zúgjanak habjai: de mindezek között  
is helytállok, minden rettentéseket aluszékony-  
ságnak tartok; csak bennem légy, Uram Jesus,  
ámbár aludjál bennem is. Sőt ugyan kérlek,  
Uram Jesus, Szent Dávid prófétáddal: *Próbálj*  
*meg engem, Uram és kísirts meg engem, égesd*  
*a veséimet és a szívemet,* csak adj erőt, hogy  
meg ne győztessem az késértettül. Ámen.

2. Tim.  
3. v. 12.

Psa. 25.  
v. 2.

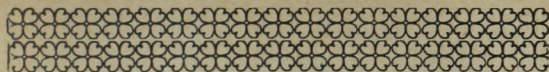
Mi Atyánk, & c.

Üdvöz légy, Mária, & c.





Örülj, vigadj, szív; mit késel?  
Tapsolj nagy gyönyörkedéssel.  
Jesus szép énekiben:  
Zengjen karok angyaloknak  
S trombitájok boldogoknak  
Szerelmes verseiben.



## TIZENHATODIK ELMÉLKEDÉS.

A TIZENHATODIK SZÍVNEK KÉPÉRŐL, AZAZ  
AZ ISTENT FÉLTŐ MALASZTBÚL SZÁRMAZOTT  
VIGASZTALÁSRÓL.

### I. punt.

**G**ondoljad, én lelkem, hogy a szélvész után csendesség következik; az eső és setétség után száraz és fényes üdö; úgy a lelki háborúság és késértet után is csendes és békességes állapot, amint látod az előbbeni és jelenvaló képben.

### II. punt.

Gondoljad, hogy szokása az Istennek, hogy a vígasságot szomorúsággal elegyíti és egyiket a másik nélkül ritkán hagyja. Példánk a Boldogságos Szűz és az ő szent jegyese, Joseph; kiket, az mint írja Arany-szájú Sz. János, ha Urunk születésével vigasztalt, csakhamar Herodes király fenyegetésével megszorított; ha a három királyok jövetelével megvidámított, megint Egyiptomba való futással megkeserített.

### III. punt.

Ezeket a változásokat az Isten azért szerzi, hogy se a vígasságnak idején el ne

higgyük magunkat, se a szomorúságnak idején kétségben ne essünk, mintha elhagyattunk volna tőle; hanem az örömnök idején megemlékezvén a reánk következhető szomorúságról és a szomorúságnak napján a következhető örömről, rettegés és reménység között szolgáljunk ő szent Fölségének.

### Könyörgés.

I. Cor. 10. v. 13. **I**gazán mondtad, Uram, hogy *nem hagyod késértetni a te híveidet erejek fölött; sőt a késértettel is előmenetelt szerzesz, hogy inkább elszenvedhessék.* Látom az igazságnak képét e szívben, melyben a késérteteknek és próbáknak háborúi után az te drága és édes éneklésednek muzsikáját szemlélem. Mely muzsika nem egyéb, hanem a te áldott vigasztalásodnak gyönyörűsége, mellyel a téged félő szíveknek, kik a késértetek idején tőled el nem távoztak, szomorúságit enyhítet. Így vigasztaltad Jóbot, Tóbiást, Szent Antalt és több szenteket az ő próbájok után.

Oh, áldott vigasztalás! Hogyha, Uram, csak egy szódra is oly igen megvigasztaltatott a keserves Magdolna, mikor téged a koporsóban keresne, hogy hallván csak amaz ígét is, (Mária) azonnal lábaidhoz borulna, kit azelőtt az angyali szózat sem vigasztalhat vala meg. Mit érezhet a lélek, midőn nemcsak szólásodat és egy szózatodat, de ékes éneklésedet is hallhatja? Oh, ki-mondhatatlan vigasztalás!

Olvasom, Uram Jesus, egy más híved felől, hogy egyszer egy erdőbe csak egy madaracská-



nak ékes éneklésére is (mely ének kétség nélkül anyyali ének volt) úgy megvigasztaltatott, hogy elragadtatván lélekben, negyven esztendeig nem érzette magát. Mennyivel inkább a te éneklésednek nótájára elájul a lélek? Nincs, Uram, szóm, mellyel kimondhassam e lelki gyönyörűséget, hanem csak sírok ennek elmélkedésén, tudnia illik ez a te énekszód volt az, amely elaludtatta volt ama lelki menyasszonyt is, ki felől tennen magad, oh mennyei vőlegény, így szólasz: *Kényszeretlek titeket. Jerusalemnnek leányi, a vadkecskékre és a mezei szarvasokra, hogy fel ne költsétek, se fel ne serkentsétek az én szeretőmet.* Ezen éneklésnek édességét kóstolta volt meg Szent Bernárd szolgád, ki így szól ez ének felől:

Cant.  
2. v. 7.

Nincsen ékeőbb éneklés,  
Nincsen kedvesebb fülzengés,  
Nincsen édeőbb szívérzés,  
Mint melyet Jesus Isten tész.

Ezzel, Uram, az áldott énekléssel, vigasztald az én keserves és megepedett szívemet is. Vigasztald, Uram Jesus és ugyan elájultasd azt, hadd ne érezhessen egyéb örömet ezen kívől, se pedig semminémő vagy világi, vagy ördögi, vagy testi nyughatatlanságnak csintalanságira fel ne serkenhessen. Ámen.

Mi Atyánk, & c.  
Üdvöz légy, Mária, & c.



**V**erd a hárfát víg örömből,  
Élessz s vigasztalj mennyekből,  
Jesus, szívek szerelme.  
Nekünk édes nótát zendít  
És új vigasztalást indít  
Angyalok víg öröme.



## TIZENHETEDIK ELMÉLKEDÉS.

A TIZENHETEDIK SZÍVNEK KÉPÉRŐL, AZAZ  
AZ ISTENT SZERETŐ MALASZTBÚL SZÁRMAZÓ  
VIGASZTALÁSRÓL.

### I. punt.

Gondold meg, én lelkem, hogyha Szent Dávid mondásaként *nagy az isteni édességnek sokasága, melyet elrejtett az ötlet félőknek*, az mint hogy az előbbeni szívben is látók, mit kell tartanod az Istent szerető szívnek elrejtett öröme felől, minémő és mely nagy lehet ennek az ő édességének sokasága?

*Psal. 30.  
v. 20.*

### II. punt.

Tekintsed ennek az édességnek képét, melyet a te édes Jesusod, pengetvén gyönyörúséges hárfáját, ad elődben; ki meg nem elégedvén, amint az előbbeni szívet, éneklésével vigasztalni, az ő kiváltképpen való mulatozásának eszközivel is játszadoztatja a lelket; hogy így tudnia illik bételjesítse amaz mondását: *Gyönyörúségem nekem az emberek fiaival való létem.*

### III. punt.

Értsed meg, én lelkem, miben álljon ez a gyenge játszadozás, tudni illik, oly kivált-



képpen való érzékenségekben, mely nemcsak elaludtatja és ájultatja a lelket (amint az előbbeni szívben látók), de a testet is elbágyasztja és néha az ég felé is felemelítvén az föld színéről és ott függesztve tartván, néminemő ízét megkóstoltatja a mennyei boldogságnak, melyet ki nem mondhat az emberi nyelv, hanem csak az tudja, aki kóstolta. Úgy vagyon, én lelkem, hogy nem mindeneknek adatik ez az érzékenység; de mindazáltal ugyan illik kívánnod az ájtatos Kempis Tamással mindazokat az isteni indúlatokat, melyeket érzettek az ő szenti ő szent Fölsége dicsíretire.

#### *Könyörgés.*

**O**h, mely nagy, Uram, a te édességednek sokasága, melyet elrejtettél a tégedet félőknek! De mi je vagy a téged szeretőknek? Akik téged csupán csak tennem magadért, a te szépségedért, bölcseségedért, hatalmasságodért, jóvoltodért, véghetlenségedért, mindenhatóságodért, örökkévalóságodért, változhatatlanságodért, igazságodért, minden egyéb kimondhatatlan tekelletességedért szeretnek, tisztelnek, áldanak, magasztalnak? Kik hogy ha mennyország nem volna is és ha lehetséges volna, hogy soha semmi jót nem vennének Felségedtől is, de mindazáltal ezért a te nemes és nagyságos voltodért ugyan szeretnének és minden böcsülettel illetnének? És ha

szintén pokol nem volna is, de ettől a hozzád való szeretettől soha el nem tágnának, sőt ha mód volna benne, még pokolban is, ha oda vettetnének a te szent apostoloddal, (ki átokká kívánt lenni tetőled az ő felebarátiért) szeretni s dícsérni kívánnának?

Rom. 9.  
v. 3.

Oh, Uram Jesus, mely nagy édessége vagy efféle léleknek! Mely nagy és kimondhatatlan vígassága és öröme! Tudnia illik nemcsak teli és megrázott, de megtömött és kifolyó mértékkel fizetsz ezeknek. Látom, Uram Jesus, jelét ez áldott vigasztalásnak e jelenvaló szívnek képében, melyet már nemcsak a te mézzel folyó énekes szózatoddal gyönyörködtetsz, amint ez előtt való szívet; de a mennyei citarázásodnak pengésével is mulatoztatsz. Oh, áldott szív, melyben ez áldott citarázás zeng, mely nemcsak a lelket alutja el gyönyörűséges álommal, de a testet is csudálatosképpen felemelíti az ég felé, az égbe felfüggeszti és ott néminémő ízét a mennyei jóknak megkóstoltatja véle. Megízeltette volt ennek a boldogságnak ízét ama te buzgó, szerető lábmosó szolgálód és vendégfogadód (Szent Mária Magdolna), ki a pusztában minden nap hétszer az ég felé felragadtatván, az mennyei muzsikát hallotta. Érzette azon drága citarának hangját amaz szent szolgáló is (Szent Ferenc), kit midőn nagy magassan a fák magasságáig felemelnél az erdőben, oly muzsikával legeltetted, hogy mikor

halála óráján az angyalok hegedülését hallaná,  
a te mennyei hárfádnak szózatjához képest  
ugyan mintha ízetlennek tartaná amazt, ezt  
mondja:

Isten angyala, szűnjél édességes hegedű hangját  
[zengetni,  
Mert ezt az gyönyörűséges éneklést szívem el  
[nem viselheti,  
Az kereszt és keresztben való feszület fülemben  
[énekelje,  
Ez mennyei lantnak gyönyörűséges szava  
[szívemet enyhítse.

Tudom, Uram, hogy nem mindeneké ez az érzé-  
kenység: ritka szentidé, Uram, ez a kiváltképpen  
való öröm és vigasztalás.

Megvallom azt is, hogy nem vagyok méltó en-  
nek az édességnek megköstolására; de mindaz-  
által a te ájtatos szolgálóddal, Kempis Tamással,  
kívánom, Uram, én is minden szentidnek, kik  
világ kezdettől kedvesek voltak és világ végig  
kedvesek lesznek tenálad, hozzád való buzgósá-  
gos szereteteket érzem magamban. És annak  
okáért bemutatom és áldozom is Felségednek,  
mind Szent Mária Magdolnának, mind Szent  
Ferencnek, mind a több kiváltképpen való szen-  
tidnek, sőt a mennyei Szent Cherubim és Sera-  
phim angyaloknak is buzgóságokat; nem külön-  
ben, mintha mind egyedül magamban érzem  
ezeket az istenes indulatokat. Ennek felette va-  
laminémő hozzád való indulatokat megfoghat-



nak elméjekkel minden istenes lelkek, mindazokat is, Uram Istenem, teljes szívvel és minden tehetséggel áldozom te szent Felségednek s kívánom is, hogy velem együtt minden teremtettt állat azon indulatokat érezze és áldozza Felségednek; mert megérdemled, én Uram és én Istenem, örökkévaló és véghetetlen tekéletesség, mindezeket, most és mindörökkön örökké.  
Ámen.

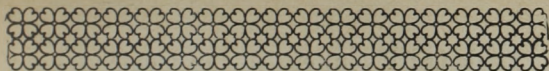
Mi Atyánk, & c.

Üdvöz légy, Mária, & c.





Oh boldog szeretet sorsa,  
Kinek ennyi öröm jussa  
Után leszen ily végben,  
Mert királynévá választatik  
S pálmával koronáztatik  
Az örök dicsőségben.



T I Z E N N Y O L C A D I K  
E L M É L K E D É S .

A TIZENNYOLCZADIK SZÍVNEK KÉPÉRŐL, AZAZ  
AZ ISTEN MALASZTJÁNAK MENNYEI  
BOLDOGSÁGGAL VALÓ FIZETÉSÉRŐL.

I. punt.

**G**ondoljad már, én lelkem, az egész lelki comedíanak és előszámlált istenes játékoknak áldott és boldogságos végét. Nézd e szívben, miképpen fizet a jó Isten az őtet állhatatosan féltő és szerető léleknek mennyekben. Tudnia illik az elmúlандó árnyék és buborék gazdagságért és jutalomért örökké megmaradandó drágalátos és hervadhatatlan koronát ad; melyet jegyez ez szép zöldelő pálmaágakkal és koszorúval megkörnyékeztetett és koronáztatott szív.

II. punt.

Gondoljad, én lelkem, minemő gondolatja lehet ez ilyen szívnek. Mely kicsinynek és semminek tetszenek neki mennyekben minden keserőségek, nyavalyák és gyötrelmek, melyeket szenvedett az Istenért e földön!



## III. punt.

Ezek így lévén, én lelkem, meglásd, hogy ha te is e boldog comediának hasonló végére akarsz jutni, ne légy oly, mint ama Bálaám próféta, ki látván az Izraél fiainak szép rendelt seregit, felkiáltván, kívánta kimúlásokat, noha nem akarta követni életöket. Azért ama mondása csak heábavaló volt: Haljon meg az én lelkem az igazaknak halálával és az én utolsó dolgaim legyenek hasonlók ezekéhez. Hanem inkább Szent Dávid királlyal ezen szempillantásban felkelvén, mondjad: Mondék, most kezdettem el; ez a változás az Isten karjának ereje. Mely elkezdett jóban naponként nevedjél és végig megmaradj; kiért kérjed az Istent, könyörgvén nagy buzgósággal utoljára.

Nume.  
24. v. 5.

Nume.  
23. v.  
10.

Psa. 76.  
v. 11.

## Könyörgés.

Én Uram s én Istenem, minden munkásidnak és éretted fáradóknak jó, teljes és kifolyó mértéke; ki Ábrahámot kihíván lakta földébül, a gonoszéletű lakosok közül, fogadád neki, hogy *te lésszesz az ő igen nagy jutalma.* Melyet bé is teljesétettél. Mely jutalmat fontolván egy más szented: *Fölötte nagy vagy* — úgymond — *Uram, te, azért fölötte nagy a te jutalmad is, mert nem egyéb a te jutalmad, hanem tennen magad. Te vagy a korona és a koronázó is, te az örökkévaló boldogság, te annak megadója is.* Áldlak azért én is és magasztallak, mind a több előbbeni s mind e jelenvaló szíveknek kiábráztatott jutalmában, ki, tudnia illik, engem is, nem

Gen. 12.  
v. 1.

Gen. 15.  
v. 1.

August.

különben mint Ábrahámot, kihíván az én bűnös életemnek és állapotomnak istentelen lakásából, hasonló igen nagy jutalmat rendeltél nekem is (ha híven és állhatatosan szolgálak), tudnia illik, tennem magadat, mely jutalomnak képét látom e szívben.

Kérem azon Felségedet, adj annyi erőt, hogy amint Ábrahám atyánk, szeme előtt viselvén szüntelen a te ígéretednek jutalmát, nagy türelessel és örömet is szenvedte zarándokságának mindenféle súlyosságát és próbáját, úgy én is erre a boldog jutalomra függesztvén szemeimet, e siralomnak völgyében örömet felvállaljak minden súlyosságokat és próbákat. Ha, Uram, *Gen. 49. Issachar, látván a nyugodalmat, hogy jó volna v. 15. és a földet, hogy jeles jó, meghajtá vállát a hordásra és lón adókkal szolgáló:* mennyivel inkább illik, hogy én az élők földének nyugodalmára nézvén, kívánatosképpen meghajtsam minden szolgálatodra nyakamat?

Látom, Uram Istenem, hogy a pályafutásban is mindnyájan teljes erejekkel és fáradságokkal azon vannak, hogy a feltött meghervadó koronát kiki elnyerje; nem méltóbb-é, hogy én e drága és hervadhatatlan koronáért minden igyekezettel és erőlködéssel minden fáradságot, minden próbát, késértetet felvegyek? Méltóbb, Uram Jesus, sőt Szent Ágostonnal megvallom azt is, *August.* hogy méltó volna ideig a pokolbéli kínnak gyötrelmét is elszenvedni ez örökkévaló koronának megnyeréséért. Azért, Uram Jesus, kérem ugyanezen szent szolgáladdal Felségedet: itt égess, itt vagdalj; csak ezt a koronát el ne fogd tőlem. Csak ennek az áldott és boldogságos szívnek, kinek szemlélem itt képét, jutalmából részesíts engemet.

Gondolkodván, Uram Jesus, e boldog szívnek állapotjáról, nem tűrhetem, hogy ne könnyezzek; egyfelől látván és kívánván ez áldott szívnek állapotját; másfelől érezvén magamban testi nehézségemnek súlyosságát és ami nagyobb, nem tudván bizonynal zarándokságomnak utolsó végét. Amonnan a boldog léleknek örvendetes volta örvendezett és könnyeztet; iminnen a romlandó test és ennek a siralmas zarándokságnak bizonytalan vége síránkoztat. Innen vagy, Uram, hogy minden világi vígasságomnak öröme bánattal és keserőséggel egyeledett, valamíg e boldog szívvel téged színről-színre nem látlak.

No azért, boldogságos lélek, valaki vagy, aki nek itt kiábráztatott képét szemlélem, az ideigvaló fáradságért örökkévaló nyugodalmat, kicsiny kárvallásért nagy és drága fizetést, e világi gyalázatért mennyei dicsőséget, a keserves siralomért véghetetlen örömet vettél, ki már hallottad az te mennyei Uradtúl: *No, jámbor és hív szolga, menj bé a te urad örömébe*; azaz abban az örömben, mely maga bé nem mehet tebeléd, hanem ő nyel bé tégedet, nem különben, mint a feneketlen tenger egy kicsiny benne úszdogáló halacsját. Kérlek téged, a tennen magad boldogságáért, kérlek a téged megboldogított Istenednek dicsőségéért, ki előtt állván és lábaid alatt nézvén az egeknek, napnak, holdnak és csillagoknak forgásit, bátorságos vagy örökkévaló állandóságodról: ne feledkezzél el rólam is, szegény állhatatlan és boldogtalan zarándokról, az mennyei boldogságból számkivetett árváról, ki még e világi veszedelmes tengernek habjai között evezvén és hányattatván, nem tudom, ha



az élők földének csendes partjára juthatok-é avagy nem.

Ó, mennybéli Istennek drágalátos szente, annak szeretetiért kérlek, akinek kormányja vezetése és igazgatása által te is ez állhatatlan világnak tengerén ép hajóddal általeveztél, ne hagyj elsüllyednem avagy valami vak kősziklába ütköznöm romlandó, gyenge és megfoltzott hajócskámmal.

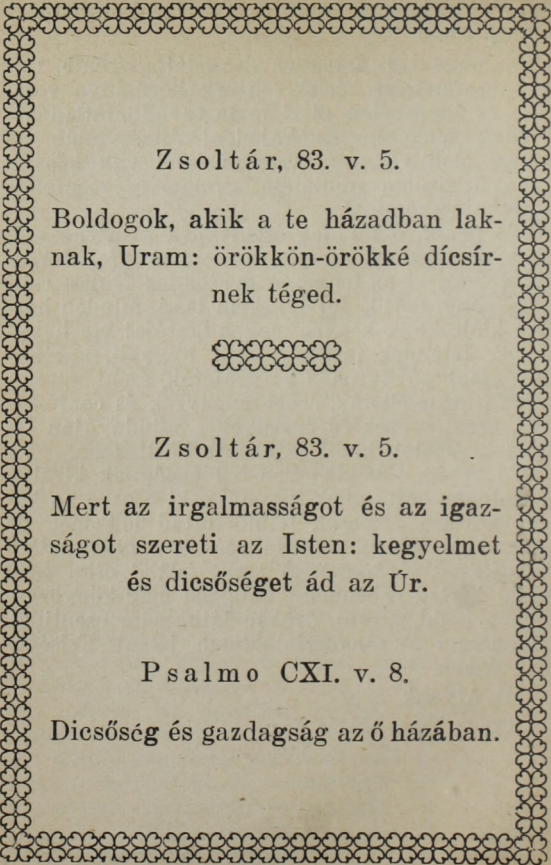
Te pedig, ó minden szenteknek királyné asszonya, Istennek szerelmes szent Anyja, drágalátos szűz, ki az tengeren evezőknek fényes csillaga vagy, derülj fel énnekem is, ó, minden hozzád kiáltóknak kegyes meghallgatója! Ne hagyjatok, Istennek minden szent angyali, segítétek, szent pátriarchák és próféták, szent apostolok és evangélisták, szent mártýrok és confessorok, szent szűzek és özvegyek s mindnyájan Istennek szentei, hadd juthassak közitekben.

Te pedig, ó véghetetlen boldogságnak királya és minden szentidnek koronája, ki ezekre az könyörgésekre nemesak felindétottad lelkemet, de magad is a bennünk lakozó és *mondhatatlan súhajtásokkal könyörgő szent lelked által* ezen jókat kérted énbennem: hallgasd meg könyörgésemet, hadd, Uram, örökké láthassam szentidet, áldhassam és magasztalhassam isteni Felségedet. Ámen.

Mi Atyánk, & c.

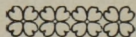
Üdvöz légy, Mária & c.

Vége.



Zsoltár, 83. v. 5.

Boldogok, akik a te házában laknak, Uram: örökkön-örökké dicsírnék téged.



Zsoltár, 83. v. 5.

Mert az irgalmasságot és az igazságot szereti az Isten: kegyelmet és dicsőséget ad az Úr.

Psalmó CXI. v. 8.

Dicsőség és gazdagság az ő házában.

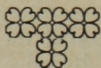


ÁÉTATOS ELMÉLKEDÉS AZ MENNYEI  
JERUSALEMRŐL.

Úgy kell ez világon élnünk, hogy midőn az testet az férgek kezdik megemészteni az koporsóban, az lélek örvendezhessen az szentekkel mennyországban. Oda kell az lelket igazgatni, ahová menendő. Oda kell sietnünk, ahol mindenkor élhessünk és ahol többé a haláltól ne félhessünk. Ha így szeretjük ezt az elmúlandó és fogyandó életet, holott ennyi munkával élünk, ahol ételünkkel, italunkkal, alvásunkkal alégság elégethetjük meg testi szükségünket, sokkal inkább kell az örök életet szeretnünk, ahol semmi munkát nem szenvedünk; ahol mindenkor felette nagy gyönyörűség, felette nagy boldogság, boldog szabadság és boldog örvendezés vagyon. Ahol hasonlók lesznek az emberek az Isten angyalihoz és fényeskednek az igazak, mint az nap az ő Atyjának országában. Képzéd-é, minemő tündöklés leszen az lelkeknek akkor, mikor csak az testeknek is olyan fényessége leszen, mint az napnak? Nem leszen ott szomorúság, semmi fájdalom, semmi félelem, semmi munka, semmi halál, hanem az örökkévaló egészség marad meg. Nem férkezik oda az gonoszság, sem az testi nyavalya. Nincsen



ott semmi kornyadozás, semmi szükség, nincs ott az éhség, sem szomjúság, nincs ott hidegség, sem hévség. Nincs az bőjtnek erőtlentése, sem az ellenségnek semmi kérsérteti, sem bűnre való akarat, sem vétkezés, hanem mindenképpen csak az öröm és vígasság foglal be. Az emberek is az angyaloknak társaságokban lesznek s mind testi erőtlenség nélkül örökké megmaradnak. Ott leszen véghetetlen jó kedv és örökkévaló dicsőülés, melybe valaki egyszer befogadtatik, mindenkor ott marad. Ott vagyon az fáradságos munkától való megnyúgóság, az ellenségtől való békesség, az megújulásból való kiesség, az örökkévalóságnak bátorsága és az Isten színe-látásának édessége és gyönyörűsége. Kicsoda nem kívánkoznék tehát ott lakozni, mind az békességért, mind az boldogságért, mind az örökkévalóságért és az Istennek szent színe-látásáért?



SZ. PÉTER DAMIANUS HYMNUSA  
AZ MENNYEI BOLDOGSÁGRÓL.

Az örökké élő kútat száraz szív szomjúhozza,  
Testi temlecét feltörni fogoly lélek kívánja,  
Gerjed, óhajt, tusakodik zarándok hazájában.  
Midőn sanyarúságának jajgatja súlyos terhét,  
Távul nézi vétke miatt elvesztett dicsőségét,  
Jelenvaló gonosz nyújtja vesztett javának képét.  
Mert ki mondhatja meg voltát az mennyei városnak?  
Holott eleven kövekből építetnek az házak,  
Az aranytúl tündöklenek felházak és kamorák,  
Merő gyémánt ez rakásnak öszvefoglaltatása,  
Tiszta arany, mint az kristály, pádimentomozása,  
Nincsen ott sár, nincsen ganéj, nincs szemetnek gazsága.  
Csikorgó tél s égető nyár ott nem kegyetlenkednek,  
De örökké nyíló rózsák vagynak és kikeletek,  
Liliomok fejérlenek, sáfrány s balsamum élnek.  
Zöld az erdő s vetemények, patakok mézzel folynak,  
Drágalátos fűszerszámok és szelencék illatoznak,  
Függnek az szép zöld erdőkön le nem hullandó almák.  
Nem szükség ott az nap és hold s csillagoknak világa,  
Bárány ez boldog városnak le nem enyésző napja,  
Éj és üdő távol onnan; fönnáll örökké napja.  
Ott az szentek, kiki, mint az fényes nap, úgy fénylenek,  
Harcok után nyugodalmas helyekben örvendeznek,  
Bátorsággal levert hadat számlálják ellenségnek.  
Tiszták minden maculátúl, testi harcot nem tudnak,  
Az test lelkivé változván, békeességben lakoznak,  
Állhatatos jóban lévén, botránkozást nem látnak.  
Változásból kiöltözvén, első léteket élik,  
Szemek előtt nyilvánvaló igazságot szemlélik,  
Innen élő kútnak élő édességét merítik.  
Onnan ki s bé járván, azon állapotban maradnak,  
Frissek s tiszták, vígkedvűek, esettől nem tartanak,

Ifjúságtól távul vénség; s egészségtől nyavalyák.  
Azért állhatatos létek, mert elmult az elmulás.  
Ígyen élvén, virágoznak, megrothadt az rothadás,  
Halhatatlanságnak toroka bényelte az meghalást.  
S kik mindeneknek tudóját tudják, mit nem tudhatnak,  
Kik még egymás szívekben is belső titkokat látnak,  
Egy akarat s nem akarat mindenben egyet tartanak.  
Noha különb kiknek-kiknek munkájokért érdemek,  
De ezt közzé teszi köztök az ő egyes szerelmek,  
És így közzé válik, az mi tulajdona mindennek.  
Az hol az test, oda méltán az sasok gyülekeznek,  
Holott az szent angyalokkal szent lelkek örvendeznek,  
Egy kenyérrel tápláltatnak mind az két rendbeliek.  
Megtöltenek és éheznek, az mit esznek, éhezik,  
Teljes gyomrok s nem émelyeg, éhségtől sem gyötrődik,  
Végtelenül enni kíván s évén viszont, éhezik.  
Új éneket mindúntalan ékes nótákkal mondnak,  
Éneklés közt egyeledett orgona-szók hallatnak.  
Méltó hálát, kitől ez jót vették, adnak Uroknak,  
Boldog lélek, ki ez helynek már szemléled királyát  
S lábod alatt messze nézed az egeknek forgását!  
Napot, holdat, planetákat s gömbölyű csillagokat,  
Christus, bajvívóknak bére, ebben az szép városban  
Vigy be engem, jó víg lévén veszedelmes harcomban,  
Tégy részessé híveidnek elrendelt jutalmában.  
Engedj erőt ez szüntelen bajvívásnak igyében,  
Hogy midőn lefegyverkezem, nyugodalmom légy mennyben,  
Hol örökké méltó legyek részesülni fényedben. Amen.



KÖVETKEZNEK AZ ISTENES ÉS  
ÁÉTATOS HYMNUSOK.



S, THOMAS AQUINAS.

*Lauda Sion Salvatorem,  
Lauda Ducem & Pastorem,  
In Hymnis & Canticis.*

## Sz. PÁL APOST.

*Philipp. c. 2. v. 8.*

Megalázta önnön magát, engedelmes lévén mind a halálig, a keresztnék haláláig pedig. Az okáért az Isten is felmagasztalta őtet és nevet ajándékozott neki, mely minden név fölött vagyon, hogy a J e s u s nevére minden mennyeieknek, földieknek és föld alatt valóknak térdek meghajoljon és minden nyelv vallást tegyen, hogy az Ú r J e s u s C h r i s t u s, az Atya Istennek dicsőségében vagyon.

## IUBILUS S. BERNARDI.

AZAZ SZENT BERNARDNAK SZÍVE  
ÖRÖMÉNEK TAPSOLÁSA.



*Fons me ut Signaculum*

Jesus, édes emlékezet,  
Adván szívnek szent örömet,  
De mézet és minden ízet  
Jelenléte megelőzhet.  
Nincsen ékeőbb éneklés,  
Nincsen kedvesebb fülzengés,  
Nincsen édesebb szívérzés,  
Mint Jesus, Isten fia, tész,  
Jesus, megtérőknek fénye,  
Hozzád kiáltóknak szíve,  
Téged keresőknek kincse,  
Megtalálóiának színe.

Jesus, szívnek édessége,  
Élő kútja, fényessége,  
Minden kincsenek szekrénye,  
Kevánságának reménye.

Sem nyelv azt meg nem mondhatja,  
Sem betű fel nem írhatja,



Csak ki próbálta, tudhatja,  
Mi legyen J e s u s n a k lángja.

J e s u s t ágyamban keresem,  
Szívem bezárva kérdezem,  
Rejteekben s nyilván szemezem,  
Szorgalmatosan keresem.

Máriákkal jó hajnalban  
Keresem az koporsóban,  
Szívbeli bús ohajtásban,  
Kedvvel, nem szemmel magamban.

Az sírt könnyvvel megáztatom,  
Zokogásokkal betöltöm,  
J e s u s lábát apolgotom,  
Magam hozzája kulesolom.

J e s u s, csoda király széked,  
Nemes diadalos kezed,  
Megmondhatatlan jókedved,  
Tökéletes minden igyed.

Uram, J e s u s, maradj nálunk,  
Légy lelkünkben fényes napunk,  
Oszlatván homályosságunk,  
Vígasztalj, ó vígasságunk.

Meglátogatván bennünket,  
Megvidámítod szívünket,  
Megvetttetvén földieket,  
Égben emeled kedvünket.

Édes az J e s u s szerelme,  
Bizony, édességes elme,  
Ezerszer édesebb kedve,  
Hogysem megfoghat az elme.

Megpróbálta ezt szent kínja,  
Drága vérének ontása,  
Mely bűnünknek elmosása,  
Honnan van színe látása.

J e s u s t mindnyájan ösmerjük,  
Szent szeretetít ohajtsuk,

Buzgóságosan keressük  
 És keresvén gerjedezzünk,  
 Így szeretőnket szeressük,  
 És szeretettel fizessünk,  
 Illatja után futamjunk,  
 Kedvéért kedvet térítsünk.

J e s u s, malasztnak reménye,  
 Örömnök felgerjesztője,  
 Kegyelemnek elkezdője,  
 Minden jóknak megszerzője.

É n J e s u s o m, add érzennem  
 Bévséges szerelmed bennem,  
 Engedd nyilván szemlélnem  
 Szent szíved s beléd öltözmem.

Méltán rólad nem szólhatok,  
 De ugyan nem hallgathatok,  
 Mert szerelmedtől gyulladok,  
 S csak tebenned vígadhatok.

J e s u s, az te szereteted,  
 Főz szívnek kedves eledet,  
 Betöltvén nem émelygettet,  
 Éheztetvén nem gyötrettet.

Kik téged esznek, éheznek,  
 Az kik isznak, szomjúhoznak,  
 Kívánni semmit nem tudnak,  
 Hanem J e s u s t, kit suhajtnak.

Szerelmed kit megrészegít,  
 Tudja, J e s u s, mint elégít,  
 S mely boldog, kit megelegít,  
 Nincsen, mit kívánjon megint.

J e s u s, angyali díszesség,  
 Fülben mennybéli szép zengés,  
 Szájban mézíző édesség,  
 Szívben víg örvendetesség.

J e s u s, ezerszer kívánlak,  
 S mikor léssen, hogy lássalak?

S mikor mondod: Ím, hivatlak?  
Én színemmel megnyúgotlak?

Az te szünetlen szerelmed  
Szerez nékem víg gyötrelmet,  
Méznél édesebb értelmet,  
Örök életre kegyelmet.

J e s u s, felséges kegyesség,  
Csoda szívbeli édesség!  
Mégfoghatatlan kedvesség!  
Ölelj meg, ó szép ékesség!

Jó nékem J e s u s t szeretnem,  
Kívőle mást nem kedvelnem,  
Magamtúl fogytig elesnem,  
Véle éppen egyesülnem.

Ó, én szerelmes J e s u s o m,  
Minden igyemben oltalmom,  
Téged ohajt könnyhullásom,  
Szívbeli mély kiáltásom.

Valahol lészek, ohajtlak,  
J e s u s, mellettem kívánlak;  
S mely boldog én, ha megfoglak!  
Boldogabb, ha megtarthatlak.

Ott csókolás, ölelgetés,  
Méznél édesb beszélgetés,  
De rövid ez kedveskedés,  
Életem J e s u s-követés.

No, látom az kit kedveltem,  
Föllöttem az kit kerestem,  
J e s u s, tőled felgerjedtem,  
Szerelmedtől elszédültem.

J e s u s t midőn így szeretjük,  
Ez szerelem el nem mulik,  
El nem fogy, el nem aluszik,  
Inkább gyúlad s gyarapodik.

Ily állhatatos szeretet,  
Szerez szívben csoda ízet,



Nemz csoda gyönyörúséget  
És boldogságos örömet.

Ez szeretet mennyből szállott,  
Csontomig velőmben hatott,  
Fölgyúlasztott s elbágyasztott,  
Forral szívemben nagy hasznot.

Ó, boldogságos gyúladás!

Ó, buzgóságos forradás!

Ó, csendes nyugodalmasság!

J e s u s s a l v a l ó n y á j a s s á g .

J e s u s , s z é p s z ű z n e k v i r á g a ,

Szerelmes szívünknek tárgya,

Mennybéli dicséret áldja

Neved, mennyeknek királya.

Jövel, jövel ó királya

Szívünknek; mennyeknek atyja;

Derülj fel, ó szívnek napja

És kívánatos világa.

J e s u s , n a p f é n y n é l f é n y e s e b b ,

Balsamum-szagnál kedvesebb,

Mézédességnél édesebb,

Minden épségnél helyesebb.

Kinek szerelme úgy meghat,

Illatja úgy illatoztat,

Hogy szerezzon elájulást,

Mennybéli boldog aluvást.

Ó, szívnek gyönyörúsége!

Szerelemnek teljességé!

Lelkemnek ó dicsősége,

J e s u s , v i l á g i d v ö s s é g e .

Követlek, valahol léssesz,

Senki tőled el nem veszthet,

J e s u s , e l v i t t e d s z í v e m e t ,

Nemzetségünknek adsz nevet.

No már, szerelmem, menj haza,

Atya Istennek jobb karja,

Meghóldult kezed bajnokja,  
Légy országodnak királya.

Eleibe szent angyalok,  
Emeltessék fel kaputok,  
Nyertes királyt fogadjátok,  
Üdvözljétek, mert Uratok.

Dicsőségnek vagy királya,  
Erős harcnak nagy bajnokja,  
J e s u s, malasztnak adója,  
Örök jónak alkotója.

Te bizony hazánknak fénye,  
Te érdemünknek szekrénye,  
Te bánatunk enyhítője,  
Te boldogságnak szerzője.

Tégedet áldnak mennyekben,  
Magasztalnak dicsőségben,  
J e s u s, világ vár, kezekben,  
Atyádnak juttass kedvében,  
Békességben van országod,  
Minden jóból áll jószágod,  
J e s u s, ez szép gazdagságod,  
Gazdagítson meg s áldásod.

J e s u s atyjához felhatott,  
Örökségébe beszállott,  
Szívem tőlem elszakadott,  
J e s u s után vágattatott.

Kit kövessünk dicsérettel,  
Jóakarattal, víg kedvvel,  
Hogy mi is az Szent Lélekkel  
Lehessünk együtt Istennel.

J e s u s, légy mennyben örömünk,  
Ki léssesz örök jutalmunk,  
Tebenned mi dicsőségünk,  
Míg élünk s léssesz Istenünk.

HYMNUS BOLDOG ASZSZONY SZŰZ MÁRIÁRÓL;  
 MELYET SZENT CASIMIRUS, LENGYELORSZÁG  
 KIRÁLYFIA SZERZETT ÉS MINDEN NAP  
 ELMONDANI SZOKOTT.

ELSŐ RÉSZ.

Minden napon áldást mondjon  
 Én lelkem Máriának.  
 Szent életét, szent innepét  
 Ilje méltóságának.  
 Csudálkozzék s álmétkodjék  
 Nagyságos asszonyságon,  
 Mondja szűznek, szent szülének,  
 Örülvén boldogságán.  
 Őt tisztelje, őt böcsülje,  
 Hogy az bűnből kivegye,  
 Őt óhajtsa, bűnnek habja  
 Hogy fenekre ne vigye.  
 Ez az személy nekünk nagy mély  
 Dolgot szerzett mennyekből,  
 Ez királyné fő sáfárné  
 Istennek tárházában.  
 Ennek nevét s győzedelmét,  
 Nyelvem, hirdesd örömmel.  
 Örök átkot ki megváltott  
 Méhének gyümölcsével.  
 Hirdetessék s meg ne szűnjék  
 Ez szűznek dícsérete.  
 Sok jószági, nagy áldási  
 Zengjenek minden földön.  
 Minden ízem, teljes szívem,  
 Predikáljátok őtet,  
 Gyakorljátok ily anyátok  
 Boldog emlékezetit.



Hidd meg, nincsen oly ékesen  
 Szóló nyelv ez világon,  
 Kinek szava kimondhassa  
 Ez szűznek méltóságát.  
 Minden áldja (hogy megáldja)  
 Istennek szent szülejét.  
 De ne vélje, hogy felérje  
 Az ő nagyságos voltát,  
 Szükség mégis, mert kedves is,  
 Az együgyő szíveknek,  
 Erőlködnünk s magunk adnunk  
 Az ő dícséretire.  
 Noha senki, tudom, nincs, ki  
 Méltán áldhassa őtet;  
 De esztelen s gyümölcstelen,  
 Ki elfelejti őtet;  
 Kinek élte s minden léte  
 Mennyei disciplina,  
 Ki megoldta s megszagatta  
 Hamisságnak hálóját;  
 Ékeséti s öregbéli  
 Hívek gyülekezetit,  
 Példájával s jóságával  
 Gazdagétja tárházát.  
 Éva vétke bététette  
 Paradicsom kapuját,  
 Szűz engedvén s híven híven,  
 Megnyittatta ő zárját.  
 Éva miatt súlyos igát  
 Véve ember nyakára.  
 Máriában már útja van,  
 Kin menjen dicsőségben,  
 Ezt szeretni és böcsülni  
 Illik azért mindennek,  
 Őt dícsérni és hirdetni  
 Szünetlen kell s főképpen

Ó, szűz, adjad, az mit fiad  
 Kíván, hogy cselekedjem,  
 Hogy kimulván ez világbúl,  
 Ötet lássam örömmel.

## MÁSODIK RÉSZ.

Ó, szűzeknek és mennyeknek  
 Szépséges dicsősége!  
 Kit felvéve s felemelve  
 Tudunk minden fölibe.  
 Nézd kegyesen, kik kedvesen  
 Futnak szolgálatodra,  
 Büntől őrizd s őket készítsd  
 Mennyei jutalomra.  
 Ó, szép virág, Jesséből ág,  
 Fáradt elménk reménye,  
 Ékes szépség, fényes mélység,  
 Úrnak szentelt edénye.  
 Szent regula, élő forma,  
 Kegyelemnek bévsége.  
 Isteni ház, kiben nincs gyász,  
 Igazságnak ösvénye.  
 Légy üdvözlet, ki által lett  
 Mennyeknek megnyílása.  
 Kit meg nem mart, sem meg nem csalt  
 Kígyóknak csalárdsága.  
 Ó, nemzetes! ó, szépséges!  
 Dávid király leánya.  
 Kit megkedvelt és eljegyzett  
 Mindennek teremtője.  
 Fényes gyémánt, friss majorán,  
 Szüzesség lilioma.  
 Ki vezérlesz és beviszesz  
 Szenteknek hajlékában.

Szólásomra, írásomra  
 Adj, szép szűz, elégséget.  
 Érdemedről, szentségedről  
 Tehessek dicséretet.  
 Adj értelmet (mely kegyelmet  
 Leginkább kéri szívem),  
 Hogy gyakorolja s méltán áldja  
 Érdemes szentségedet.  
 Megfertezett s némává lett  
 Nyelvem, tudom, előtted,  
 De titkolnom s elhallgatnom  
 Nem illik dicsőséged.  
 Szűz, örvendezz, mert érdemlesz  
 Áldást minden hívektől.  
 Ki foglyoknak s kárhoztaknak  
 Szabadulásokra lél,  
 Tiszta rózsza, szép termőfa,  
 Ó, gyermek-szülő, szép szűz.  
 Aldott anya, mint szép pálma,  
 Virágzó gyümölcsös fűz.  
 Virágoddal s illatoddal  
 Megéledni kívánunk.  
 Mert örömmel, gyümölcsöddel  
 Veszélyből kivitetünk.  
 Egészen szép, teljesen ép,  
 Minden macula nélkül.  
 Minket újíts és vidámíts,  
 Hogy szünetlen dicsérjünk.  
 Aldott szülött, ki által lött  
 Világnak vígassága  
 S valósággal bév malaszttal  
 Eljött Isten országa.  
 Te általad fénylik s vigad  
 Világ új fényességgel;  
 Régi gyászból s homályából



Levetközvéen örömmel.  
Most erősek az kisededek,  
Az mint régen megmondtad,  
Bévelkednek az szegények,  
Az mint megprófétáltad,  
Te általad most vész s apad  
Gonosz erkölcsnek árja.  
Elüzetett, süllyesztetett  
Tévelygésnek sárkánya.  
Világ javát s muló zsoldját  
Megútálni tanétod.  
Istent félnyi s bünt kerülni  
Szent példáddal tanácslod.  
Elmének szárnyát s indulatját  
Egekben felemelni,  
Bőjtöléssel s szenvedéssel  
Nagy jutalmat keresni.  
Te hordoztad és tápláltad  
Isten fiát méhedben,  
Minket hozván és állatván  
Régi böcsületünkben,  
Anyává lól szeplőn kívől,  
Szülvén Istennek fiát,  
Menny, föld urát s alkotóját,  
Királyoknak királyát.  
Aldott élet, ki által lett  
Ördögön győzedelem,  
S félénkeknek s kétéseknek  
Adaték új kegyelem.  
Aldott az Úr végtelenül,  
Kinek anyja Mária,  
Kinek fia megadója,  
J e s u s, üdvösségünknek.

## HARMADIK RÉSZ.

Vidámsága, vígassága  
 Kétséges szívüeknek,  
 Légy szószólónk, megőrizőnk  
 Utolsó szükségünkör.  
 Imádj értünk, hogy mehessünk  
 Az örök boldogságban.  
 Hogy pokolnak, égő tónak  
 Ne vettessünk árjában.  
 Kívánságom s ohajtásom  
 Vagy: gyógyétsd meg sebemet.  
 Add szolgáltnak, kívánódnak  
 Malasztai bévségedet,  
 Tiszta, csendes, édes kegyes  
 És hogy józan lehessenek,  
 Aitatos, igaz s okos,  
 Alnokság nélkül légyek,  
 Tanítatott, gyámoltatott  
 Isteni bölcseséggel,  
 Istenfélő és tündöklő  
 Szent foglalatossággal.  
 Allhatatos, megért, nyájas,  
 Kegyelmes, szerelmetes,  
 Bölcs, együgyő, tiszta szívő,  
 Szenvedő, alázatos.  
 Okos elmém, igaz igyem,  
 Szóbeszédben, mindenben,  
 Bünt utáló, Istént áldó  
 Minden cselekedetben;  
 Segedelme és védelme  
 Légy az keresztyénségnek,  
 Hadd békével és örömmel  
 Szolgáljunk Istenünknek.  
 Idvösséges s dicsőséges,  
 Ó, tengernek csillaga.

Kinek napot, planetákat  
Megelőz fényessége.  
Kéréseddel s érdemeddel  
Gyámolítsd árváidat,  
Tágéts tőlünk, hadd pihenjünk,  
Minden gonosz igákat.  
Szűz, örvendezz, hogy őrizhetsz  
Ördög csalárdságítúl,  
Igaz vérben s igaz testben  
Szülvén Istent csudásan.  
Illetlenül és nyertesül  
Szülél Isten-magzatot,  
Terhben esvén s el nem vesztvén  
Szemérmes virágodat.  
Megmaradál, aki valál,  
Mert szeplőtelen szülél,  
Apolgatván és szoptatván,  
Akitől teremtettél.  
Ez magzatnak, szent fiadnak  
Ajánlj engem kegyesen,  
Hogy átkeljek s el ne vesszek  
Ez világi tengeren.  
Tégy kegyessé és csendessé,  
Oltsd meg bennem az tüzet  
Az bűn ellen, adj szívemben  
Erőt és győzedelmet.  
El ne vonja s meg se nyomja  
Világ java szívemet.  
Mely megvakít és keményít  
Minden megfogott szívet,  
Rút kevélység vagy gyűlölség  
Engemet meg ne győzzön,  
Mely gyakorta sok gonoszra  
Eszköz az emberek közt.  
Imádj értem, hogy vehessem  
Oltalmát Istenemnek,



Hogy ne hintsen én szívemben  
 Konkolyt az csalárd ördög.  
 Segétséget s elégséget  
 Adj azoknak is végig;  
 Kik nevedet s innepedet  
 Tisztelik igaz szívvel. Amen.

CARTHUSIAI SZ. DOMONKOSNAK  
 AZ POENITENTIA-TARTÁSRA VALÓ INTÉSE.  
 HOMO DEI CREATURA.

Ember, Isten alkotmánya,  
 Halál élted majd elhányja  
 S mért szívednek ily kis gondja  
 Az örök boldogságra?  
 Ennek voltát hogyha tudnád,  
 Csupán csak ezt szomjúhoznád  
 S árnyék javát megútálnád,  
 Világi dicsőségnek.  
 Az pokolnak hogyha kínját  
 Azonképpen megfontolnád  
 (Súlyosságát, hosszúságát),  
 Testedet megsarkalnád.  
 Sok szántalan bűneidet,  
 Belső s kilső esésidet,  
 Melyek bántják Istenedet,  
 Irtózván megsiratnád.  
 Mert annyi jutalmi vannak  
 Mind jóknak s mind gonoszoknak,  
 Hogy senki voltát azoknak  
 Meg nem magyarázhatja.  
 Egyedül csak halál után,  
 Vagy jóra, vagy rosszra jutván  
 Az lélek, ő maga nyilván  
 Véletlenül ezt látja.

Ha az testet földbe teszik,  
Szegény lélek mint s hogy esik,  
Örvendez-é vagy bánkoszik,

Ah, senki sem gondolja!  
Egy kis sírást ha tettetnek,  
Ottan az jószágnak esnek,  
Pör-patvarral ellenkeznek

Még az atyafiak is!  
Mind jó s mind a gonosz meghal,  
De nagy különb állapattal;  
Mert étellel vagy halállal

Örök jutalmat vesznek.  
Holtért akármit adjanak,  
Ámbár szegényt tápláljanak,  
Semmit neki nem használnak,

Ha halálos bűnben volt.  
Nincs visszatérésnek helye,  
Vagy elégtétel mihelye,  
Sem szaladásnak mezeje,

Nincs semmi folyamások.  
Ha felsiet, lerántatik,  
Ha alá, felvonattatik,  
Ítéletre állattatik,

Nem leszen rejtekhelyek.  
Ha az Jesust nem szeretted,  
Sem Máriát nem kedvelted,  
Az szenteket nem tisztelted,

Szószólót sem kerestél,  
Ki könyörög ott éretted?  
Avagy ki lesz kezes érted?  
Ki forgatja te pörödet

Az kemény bíró előtt?  
Az angyalok körülállják  
És sírnak is, az mint írják,  
De mind igaznak próbálják  
Istennek ítéletit.

Az ki pedig súlyosb lészen,  
 Minden állat ellen lészen,  
 Vádolója fogytig lészen  
 Az emberi állatnak.

Sőt ő maga sok rútsági  
 Lésznek ellen bizonyosági,  
 Hogy bíró sententiái

Helyesek mindenekben.

Az ördögök pedig ottan,  
 Lelket megrettentik kínnal,  
 Hogy még pokol kívől kínnal

Megtelvén, dühösködjék.

Jóktúl ott kirekesztetvén  
 S magát kétségben eresztvén,  
 Mivel oltalma nem lévén,

Mélységben sülyesztetik.

Holott úgy bényelettetik,  
 Hogy soha fel nem vettetik,  
 Az mint megbizonyíttatik

Dúsgazdag példájából.

Oh, kicsoda számlálhatja,  
 Vagy micsoda nyelv mondhatja,  
 Avagy elme gondolhatja

Ott az sok kíznásokat?

Melyek elkészéttettek  
 Az kárhozandó lelkeknek,  
 Kik-kik az mint vétkeztenek

Pokolnak temlecében.

Tűz, hidegség, férgeteggel,  
 Büdös kénkő, sötét éjjel,  
 Hol az lélek nagy ínséggel

Gyötrődik, kínoztatik.

Ott az ördög rútt állattal,  
 Sárkányokkal, nagy békákkal,  
 Kik örök mardosásokkal

Szolgálnak, kárhoztaknak.



Ami sötét helyen vannak  
 S kínzó mívekkel torlanak,  
 Mennyi itt találtattatnak  
 Láthatandó állatok.  
 Sőt ha egymás mellé vetjük,  
 Ezt semminek találhatjuk,  
 Mert ezt mind megszámlálhatjuk,

Amaz számlálhatatlan.  
 Így a szentek boldogsága,  
 Angyalok közt vígassága  
 S az Istennek méltósága  
 Meggondolhatatlan.

Ott az Istent nyilván látod,  
 Szeretettel hozzád csatlod,  
 Erőd, kedved, tudományod  
 Serénység, fény, szabadság.

Ó, boldog szív, kinek ez így  
 Adattatik! az Isten-szín,  
 Örök vígasságban ily fény!  
 Mely napfínyt hétszer meggyőz.

Mely jótúl soha el nem vál,  
 De örök vígasságban áll,  
 Rettegés szívében nem száll,  
 Semmi bántása nem lesz.  
 Zöng ott az angyalok karja,  
 Fénylik szenteknek orcája,  
 Halálnak megszűnt fulánkja,  
 Nincsen emlékezeti.

De örökké örvendeznek,  
 Véghetetlen jóval élnek,  
 Minden jókkal bévelkednek  
 Az örök boldogságban.  
 Ezt soha fül nem hallotta,  
 Soha testi szem nem látta,  
 Csak az ki mennyben kóstolta  
 Ez méznek édességét.

Kik bűnből felszabadulván,  
Mennybéli jók között lakván  
És ezt örökösül bírván,

Szemlélik Isten színét.

De az miket mindezekről,  
Mind jókról s mind gonoszokról  
Eddig írtunk vagy azokról

Fülhegyel hallogattunk,  
Ezekről úgy elmélkedjünk,  
Hogy az bűnnek véget vessünk,  
Szent életet még ma kezdjünk,  
Siratván vétkeinket.

Ne éljünk már barom módra,  
Éltünk után hogy pokolra,  
Tűrhetetlen sok kínokra,

Ne jussunk örök jajra.

Bocsánatot most keressünk,  
Holt Jesusról elmélkedjünk  
S mennyországban készülgessünk

Jó cselekedetünkkel.

Ím, ez világ majd elmúlik,  
Szépségétől megfosztatik,  
Mely mindennap kisebbedik

Árnyék dicsőségével.

Ezek hogy meg ne csaljanak,  
Örökké állandó jóknak,  
Add mennyei gondolatnak

Minden tehetségedet.

Holtunk után hogy felmenjünk,  
Szentek közé számláltassunk,  
Az Istenben vígadhassunk,

Végzetetlen javunkban.

Ki egyedül dicsértessék  
És mitőlünk szerettenessék,  
Aldassék, dicsőíttessék,

Mind örökkén örökké. Amen.

CHRISTUS URUNK KÍNSZÖNVEDÉSÉRŐL.  
PATRIS SAPIENTIA VERITAS DIVINA.

Atjának bölcsesége, bizony Istensége,  
Christus ember fogaték vecseryének idején,  
Tanítványi s baráti ötöt ottan elhagyák,  
Zsidóknak árultaték, igen megkötöztetéek.

Első órán Ū r J e s u s Pilátushoz viteték,  
Hamis tanuságokkal igen bevádoltaték,  
Arcul s nyakon vereték, kötözve viseltetéek,  
Szent orcáját pökdösék, mennynek világosságát.

Harmad órán Ū r J e s u s t feszéteni kiálták,  
Csúfolván öltöztetéek veres bársony ruhában,  
Szent fejét meglyuggaták tövis koronával,  
Keresztfáját viselé szent kínjának helyére,

Hatod órán Ū r J e s u s t keresztfára feszéték,  
Kínjában szomjúhozék, méreggel itattaték,  
Függvén az tolvajok közt, hozzájok hasonléttaték.  
Bün-elmosó bárányunk ekképpen csúfoltaték.

Kilenc órán Ū r J e s u s ez világból kimuléek,  
Szent atyját fönn kiáltá, lelkét néki ajánlá,  
Szent oldalát egy vitéz dárdával általüté,  
Föld ottan megindula, az nap meghomályosodék.

Keresztfárúl levevék vecseryének idején,  
Az erő elrejtezek Istennek mélységében,  
Ilyen halált szenvedé életnek orvossága,  
Jaj, mennynek koronája fölfordulván fekvék.

Complétának idején koporsóban helyezteték,  
Christusnak nemes teste, életnek reménysége,  
Kenettel megkenetéek, írások betelének,  
Légyen emlékezetünk te szent kínszenvedésed.

Ez szentséges ígéket nagy ájtatossággal  
Néked, Christus, mi mondjuk keserves ohajtással,  
Mint ki értünk szenvedél nagy buzgósággal,  
Légy nekünk vigasztalónk halálunknak óráján.



PLANCTUS B. MARIAE VIRGINIS.  
 STABAT MATER DOLOROSA, & C.  
 BOLDOGASSZONY SZÜZ MÁRIÁNAK SIRALMA.

Alla az keserves anya,  
 Keresztfánál siralmába,  
 Látván függni szent fiát.  
 Kinek megededett szívét,  
 Töredelmes és bús lelkét,  
 Hegyes tör általjárta.  
 Oh, mely keseredett igyben  
 Akkor vala gyötrelemben  
 Egyetlenegynek anyja.  
 Ki sír vala és kínlódék,  
 Retteg vala és sínlódék  
 Szent fiának nagy kínján.  
 S vajjon van-é, ki ne sírna?  
 Christus anyját hogyha látná  
 Ily nagy keserűségben?  
 S ki tűrhetné, hogy ne szánná  
 Ez szent anyát, hogyha látná  
 Fiával ily nagy kínban?  
 Az ő népének vétkéért  
 Látá Jesusnak gyötrelmét  
 És megostorozását.  
 Látá az ő édes fiát,  
 Holt számban ő elhagyását,  
 Szent lelke kiadását.  
 Oh, szűz, szeretetnek kútja,  
 Engedd, velem együtt nyújtsa  
 Szívem szívednek kínját.  
 Add, hogy szívem felgerjedjen,  
 Jesus szerelmétől égjen,  
 Hogy néki kedveskedjem.  
 Ó, szent anya, ezt míveljed,

Megfeszültnek belém mersed  
Mélységesen sebeit,  
Megsebesített fiadnak,  
Értem tűrni méltóztattnak  
Kínját velem közöljed,  
Engedd, veled hogy sírhassak,  
Fölfeszültön jajgathassak,  
Míg nyujtom életemet.  
Kereszt alatt veled álljak,  
Ottan társul fogadjalak,  
Siralmomban kívánlak.  
Ah, szűzeknek nemes szüze,  
Ne válj itt sovány ízemre,  
Add, hogy veled sírhassak.  
Christus halálának kínját,  
Kínszenvedésének súlyát,  
Viselhessem sebeit.  
Sebeivel sebesíts meg,  
Keresztjével részegíts meg,  
Szent fiadnak kedvéért.  
Felgerjesztett és gyulasztott,  
Szűz, általad megtartatott  
Ítéletkor lehessenek.  
Christus kereszti őrizzen,  
Szent halála elkészítsen,  
Szent malasztja megtartson.  
Midőn az test földdé lészen,  
Add, az lélek bemehessen,  
Paradicsom fényében.

AZ UTOLSÓ ÍTÉLTNAPRÓL.  
DIES IRAE, DIES ILLA, & C.

Az a nap ítéletnek napja,  
Porrá lett világnak hamuja,  
Dávid Sybillával mondja,  
Mely nagy rettegés lesz akkor!  
Az bírónak eljöttekor!

Iszonyú számvételekor!  
Az trombiták felrivadnak,  
Kikre holtak feltámadnak,  
Törvényszékhez állattatnak,  
Halál s természet elájul!

Látván, hogy az holt sírjábúl  
Számadásra fölüdül.

Írott könyvek elhozatnak,  
Kikben mindenek megvagynak,  
Honnan sententiát mondnak.

Azért az bíró leülvén,  
S titkos vétkek kijelenvén,  
Jutalmat vár minden, félvén.  
Akkor, szegény, mit feleljek?

Szószóóloul kit keressek?  
Holott még az jók is félnek.

Földnek rettenetes ura,  
Mennynek irgalmas adója,  
Folyjon reám sebed kútja.

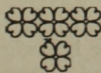
Kegyes Jesus, emlékezzél,  
Hogy értem is kint szenvedtél,  
Kimultomkor kedveltessél.

Keresvén engem, fáradtál,  
Megváltván, kint nagyot láttál,  
Ingyen túrni ne láttassál.

Igaz bíróm és büntetöm,  
Légy bűnös szívem enyhítöm,  
Számadáskor s üdvözítöm.



Súhajtok, mint bűnben kapott;  
Orcám pirul, ocsmányodott,  
Nyujtsd szegénynek malasztodot.  
Ki Magdolnán könyörülél,  
Latornak is megengedél  
S belém is reménységet tél.  
Könyörgésim méltatlanok,  
De érdemid használjanak,  
Örök kínok ne ártsanak.  
Rendelj állást az juhok közt;  
Hadd ne legyek az bakok közt,  
Hanem jobb felől az jók közt.  
Megítélvén átkoztakat  
Örök tűzre, adj társokat,  
Szent fényedben boldogokat.  
Alázatosan könyörgök,  
Töredelmes szívet nyujtok;  
Végső napon viseld gondom.  
Siralmas nap az nap lészen,  
Mikor az porbúl felrezen  
Az bűnös, hogy törvényt vegyen.  
Ennek azért légy irgalmas,  
Kegyes Jesus, míg jutalmas,  
Légyen helye nyugodalmas.



AQUINASBELI SZENT THAMÁSNAK  
 CHRISTUS URUNK  
 SZ. TESTÉRŐL ÉS VÉRÉRŐL HYMNUSA:  
 LAUDA SYON SALVATOREM, & C.

Dícsérd, Syon, Megváltódat,  
 Vezéredet, pásztorodat,  
 Vig szívvel és szózáttal.  
 Az mint lehet, úgy tiszteljed,  
 Mert csekélyebb minden igyed  
 Ennek tiszteletire.  
 Ez áldásban föltött célunk,  
 Első s éltető kenyerünk  
 Ez napon helyeztetik,  
 Melyet végvacsorán évén,  
 Tanítványinak tördelvén,  
 Adott Urunk. Elhittük.  
 Teljes légyen, hangos légyen,  
 Vig és tiszteletes légyen  
 Lelki örvendezésünk.  
 Mert ez nap nagy innep napja,  
 Mely első napját állatja  
 Ez szentség szerzetinek.  
 Ez asztalnál új királynak  
 Új húsvétja ó tartásnak  
 Húsvétját elfogyatja.  
 Az régiséget az újság,  
 Az árnyékot az igazság,  
 Az éjt napfény elosztja.  
 Az mit akkor Urunk szerzett,  
 Azt cselekednünk jelentett  
 Szent emlékezetire.  
 Szent szerzetből megtanulván,  
 Az kenyeret s bort megáldván,  
 Áldjuk idvösségünkre.

Az híveknek hit adatik,  
Hogy a kenyér testté válik  
S a bor Christus vérévé.  
Az mit nem látsz s meg nem foghatsz,  
Erős hittel gyámolítsad,  
Természet rendi felett.  
Különb-különb színek alatt,  
Jelek s nem állatok alatt,  
Drága dolgok rejtetnek.  
Az test étel, az vér ital,  
De Christusban nincsen osztály,  
Sem egy, sem két szín alatt.  
Az évőktől szegettetlen,  
Töredetlen, osztályatlan,  
Egészen vétettetik,  
Veszi egy és veszi ezer,  
Annyit az egy, mennyit ezer,  
Az evés sem fogyatja.  
Mind jók veszik s mind gonoszak,  
De ellenző sorsát érzik,  
Éltekre vagy holtakra.  
Amott élet, imitt halál,  
Nézd, mely ellenző sorsból áll  
Azon ételnek vége.  
Megtöretvén az szent ostya,  
Ne tántorogj, az hit tartja,  
Hogy annyit fog morzsalékja,  
Mennyit foglalt épsége.  
Állatjában töredetlen,  
Az tördelés csak az színben,  
Mellyel szín alatt lévőben  
Nem esik fogyatkozás.  
Íme! Angyalok kenyere  
Embereknek lőn étele!  
Bizony fiaknak étele,  
Nem vetendő ebeknek.



Példáztatott sok példákban,  
 Isaaknak áldozatjában,  
 És a húsvéti bárányban,

S égből esett mannában,  
 Te jó pásztor, igaz étünk,  
 Jesus, légy kegyelmességünk,  
 Fölnevelőnk, megőrizőnk,  
 Minden jókat megadandónk

Az élőknek földében,  
 Te, ki mindent tudsz és tehetsz,  
 Ki minket ez földön éltetsz,  
 Mennyben hogy tábládhoz ültess  
 S társul s örökösül vehess,  
 Szentid között, ohajtjuk.

UGYANAZONRÓL  
 MÁS HYMNUS, AZON SZ. THAMÁSÉ.  
 PANGE LINGUA, & C.

Zengjed nyelvem dicsőséges  
 Úr testének szentségét,  
 Szent vérenek böcsületes  
 Árát, melyet világért  
 Nemes virág, szűznek tisztos  
 Magva, királyunk letett.  
 Nekünk született s adattatott  
 Tiszta szűznek méhéből,  
 Ez világon nyájaskodott,  
 Adván magát mesteről,  
 Lakásának véget szabott  
 Csudálatos rendéből.  
 Végvacsorának idején  
 Tanítványival évén  
 S törvény dolgát véghez vívén,

Ó törvénybéli ételben,  
 Magamagát eledelben  
 Adá kenyér s bor színben.  
 Ige test az kenyért testté  
 Igével változtatá  
 És az bort is szent vérévé,  
 Érzékenység eztet hogyha  
 Meg nem fogja, elég erre  
 Hitnek vastagítása.

Azért ez ily nagy szentséget  
 Leborulván imádjuk  
 És az régi jelenséget  
 Új törvénnyel neveljük  
 S gyarló érzékenységünket  
 Hitünk alá hódítsuk.

Az nemzőnek és nemzettnek,  
 Dicséret és tisztesség,  
 Áldás, öröm mindkettőnek,  
 Áldomás és dicsőség  
 Mindkettőtül eredőnek  
 Egyenlő, tiszteletség.

Amen.

SZENT JACOBONUS HYMNUSA,  
 AZ VILÁG MEGVETÉSÉRŐL ÉS HÉVSÁGÁRÓL.  
 CUR MUNDUS MILITAT SUB VANA GLORIA, & C.

Mit bízik ez világ ő álnokságában,  
 Kinek szerencséje vagyon elmulásban,  
 Ő hatalmassága hasonlatosságban,  
 Miként az földedény vagyon elromlásban.  
 Többet higgy az jégen feljegyzett betőknek,  
 Hogy sem mint ez világ hízelkedésének,  
 Ne higgy, mert megcsal, szép ígéretnék,

Ki soha nem talál bért reménységednek,  
 Inkább kell hinni hamis férfiaknak,  
 Hogy sem mint ez világ árnyék jószágának,  
 Testi s elmulandó nyalánkozásinak,  
 Hívságos és csalárd okoskodásinak.  
 Hova lött Julius erős hatalmával?  
 Avagy az dúsgazdag friss lakodalmával?  
 Mondd meg, hol Tullius okos szólásával?  
 Vagy Aristoteles mély tudományával?  
 Mondd meg, hol Salamon nagy bölcseségével?  
 Avagy hol az Sámson ő erősségével?  
 Hol vagyon Absolon ő ékességével?  
 Avagy hol Jonathas ő kedvességével?  
 Ily nemes férfiak, ily fő nemzetségek!  
 Ily nagy uraságok, fejedelemségek!  
 Ily nagy birodalmok, ily nagy erősségek!  
 Egy szempillantásban elmúlnak mindenek.  
 S mely rövid inneplés ez világ épsége,  
 Mint ember árnyéka, olyan ő öröme,  
 Ki örök jószágnak örök elvesztése,  
 És sötét mélységre embernek ejtése,  
 Ez földi dicsőség, mely nagynak láttatik,  
 Az szent írásokban virágnak mondatik.  
 Vagy könnyű levélnek, mely széltől vitetik,  
 Eképpen világból minden kivitetik.  
 Ó, férgenek étke, ó, földnek csoportja,  
 Ó, harmat, ó, hívság s miért üzsz ily nagyra?  
 Nem tudod bizonnal, hogy ha jutsz holnapra?  
 Tégy jót mindennel, míg időd halasztja.  
 Ne mondd azt tiednek, az mi elveszendő,  
 Az mit ád ez világ, azt visszakerendő,  
 Mennyei dolgokat te légy keresendő,  
 Ez boldog kereset, mely el nem veszendő.



SZENT DÁVIDNAK 75. ZSOLTÁRA. BALASSI BÁ.  
DOMINE NE IN FURORE TUO ARGUAS ME, & C.

Bocsásd meg, Úr Isten, ifjúságomnak vétkét,  
Sok hitetlenségét, undok fertelmességét,  
Töröld el rútságát, minden álnokságát,

Könnyebbétsd lelkem terhét.

Az én búsult lelkem én nyavalyás testemben  
Tétova bujdosik, mint madár nagy szélvészben,  
Tőled oly igen fél, reád nézni sem mér,

Akar esni kétségben.

Látván sok számtalan vele tött javaidat,  
Kiért viszont téged nem szolgált, jó-tött Urat,  
Háládatlanságát látván s hamisságát,

Ugyan utálja magát.

Akarna nagy sokszor viszont tehozzád térni,  
De bűnei miatt nem mér elődbe jönni,  
Tőled elijedett, tudván, hogy vétkezett,

Színed igen rettegi.

Semmije nincs penig, mivel elődbe jöjjön,  
Mivel jótétedért méltán téged tiszteljen,  
Nagy alázatosan, méltó haragodban,

Tégedet engeszteljen.

Sok késértet éri, mindenképpen ijeszti,  
Tőled rettegteti, kétségre kényszeríti,  
Mely miatt majd elvész, ha véle jót nem tesz,

Magát pokolra ejti.

Jajgatván, nagy sokszor említi szent nevedet,  
Mondván: Vajha az Úr hozzá fogadna engem,  
Bizony nem vétkezném, csak őtet követném,

Mint édes Istenemet.

Bátorítsad, Uram, azért biztató szóddal,  
Mit használsz szegénynek örök kárhozatjával,  
Hadd inkább dicsírjen ez földön éltében

Szép magasztalásokkal.

Az te szódat, Uram, mihelyen meghallhatja,

Ottan szent nevedet nagy felszóval kiáltja,  
Kiterjesztett kézzel, sűrű könyves szemmel  
Magát reád bocsátja.

Legörögvén könyve orcáján, úgy megkövet,  
Magad is megszánnád, látván, mint keseredett,  
Mert zokogásokkal, siralmas jajszókkal

Kér fejének kegyelmet.

Irgalmasságod is annál inkább megtetszik,  
Mennyivel több bűnöm tőled megengedtetik,  
Mit engedhetnél meg, ha nem vétkeznének

Te ellened az hívek.

No, nem tartod tovább haragod, tudom, rajtam,  
Mert az békességre te jobb kezed kinyújtva,  
De csak olyanoknak, kik utánad járnak,

Mert vagy mindennek Ura.

Térj azért, én lelkem, kegyelmes Istenedhez,  
Szép könyörgésekkel békéljél szent kezéhez,  
Mert ő hozzá fogad, csak reá hadd magad,

Igen kegyelmes Úr ez.

Higgyünk mindörökké egyedől csak őbenne,  
Büntől őrizkedjünk, ne távozzunk el tőle,  
Aldott az ő neve örökké mennyekbe,

Ki most megkegyelmeze.

Éneklém ezeket nagy keseredett szívvel,  
Várván Úr kegyelmét fejemre szent lelkével,  
Tétova bujdosván, bűnömön bánkódván,

Tusakodván ördöggel.

## AZ BOLDOGSÁGOS SZÚZ MÁRIARÓL.

Angyaloknak nagyságos asszonya,  
Úr Jesusnak dicsőséges anyja,  
Mennyországnak királyné asszonya,  
Paradicsomnak megnyitott kapuja.  
Reád néznek árváknak szemei,

Özvegyeknek keserves szívei,  
Szegényeknek nyomorult igyei,  
Bűnösöknek óhajtó lelkei.  
Neked szólunk, szűzeknek virága,  
Patriarcháknak nemes onokája,  
Apostolok tiszteletes anyja,  
Minden szentek édes vígassága.  
Asszonyoknak vagy tiszta tüköre,  
Férfiaknak bajvívó fegyvere,  
Királyoknak oktató mestere,  
Magyarországnak választott vezére.  
Gyönyörködöl angyali székedben,  
Seraphimoknak víg szeretetiben,  
Cherubimoknak nagy bölcseségiben,  
Szent karoknak rendes seregiben.  
Aldott vagy te, Jesusnak dajkája,  
Atya Istennek szépséges leánya,  
Szent Léleknek szerelmes mátkája,  
Szent Háromságnak legszebb alkotmánya.  
Emlékezzél angyali karokrúl,  
Emlékezzél Ádám fiairúl,  
Emlékezzél bűnös szolgálidrúl,  
Nagy óhajtva hozzád kiáltókrúl.  
Rettenetes az mi bajvívásunk,  
Mert kegyetlen az mi ellenségünk,  
Rettenetes végső kimulásunk,  
Hogyha, szent szűz, nem lész segítségünk.  
Dicsértessél dicsős Szent Háromság,  
Kitől árad reánk minden jószág;  
Dicsértessél nagyságos asszonyság,  
Ki által száll reánk ez gazdagság.



## HYMNUS.

## JAM LUCIS ORTO SYDERE, &amp; C.

Hajnali csillagnak,  
 Nap fényességének  
 Reánk virradásában,  
 Estiglen munkánknak,  
 Terhviselésünknek  
 Erős fáradságában,  
 Légy oltalmunk, kérünk,  
 Segető Istenünk,  
 Éltünk táplálásában.  
 Szitok, feddés, átok  
 Nyelvünket ne mossa,  
 Lelkünket zabolázd meg;  
 Hogy mind látás, hallás,  
 Figyelem, vigyázás  
 Tisztán maradhasson meg.  
 Világ szennye, söpre,  
 Szem, fül öldöklése  
 Ne undokéthasson meg.  
 Légyen tisztább hónál,  
 Fejér liliomnál,  
 Lelkünknek ő hajléka.  
 Minden rémülésnek,  
 Tunya restségeknek  
 Távozzék maradéka.  
 Testnek kevélysége,  
 Mértékletlensége,  
 Rontassék meg birtoka.  
 Hogy mikor a napnak  
 Nyugodalmas volta  
 Ébren talál bennünket,  
 Tiszta józan élet  
 Erős bajvívással  
 Bátorétsa szívünket.

Éneklés, dicséret  
 Néki hálaadás,  
 Vigasztalja lelkünket.  
 Dicsőség Atyának  
 S az ő szent Fiának,  
 Dicsőség Szent Léleknek.  
 Az három személyben  
 És egy természetben,  
 Egy bizony Istenségnek.  
 Miképpen kezdetben,  
 Most és jövőben  
 Dicsőség az Istennek.  
 Amen.

## LAUDATE DOMINUM DE COELIS.

## PSAL. 148.

Dicsőült helyeken, mennyei paradicsomban,  
 az kik vígadoztok, véghetetlen boldogságban,  
 vagytok megújult állapotban, az Úrnak nevét  
 énekszóban no dicsérijétek vígasságban.

Aldjátok az Urat, kik csak őnéki szolgáltok,  
 ártatlan ruhában tündöklő sok kar-angyalok;  
 te is, nap és hold és csillagok, valakik égi tűz-  
 zel birtok, felszóval ötet kiáltátok.

Egek sok részei, világnak nagy szélessége, dí-  
 csirjed az Urat tengernek titkos mélysége, az  
 kiket Isten ő felsége bizonyos céllal berekeszte  
 s fel nem bonthat már senki keze.

Barlangok fenekén nyugovó mérges sárkányok,  
 sötét havasokban lakozó vad oroszlánok,  
 ti is, iszonyú nagy cethalak, tenger ösvényit kik  
 járjátok, áldassék az Úr, azt mondjátok.

Föld, menny, tűz és víz, fehér hó, kő, zápor-  
 eső, déli s északi szél, levegő, ég, könnyű szellő,

tél, tavasz és nyár, őszi üdő, mely négy részből áll egy esztendő, töletek az Úr dicsérendő.

Szőlőtermő hegyek, felnyúló szép híves hal-mok, vad, szelid gyümölcsfák, zuhogó, csorgó patakok, ligetes erdőn lakó vadak, csúszó és mászó sok állatok, nevét az Úrnak mind áld-játok.

Megújult tavasszal hangos éneklő madarak, szép új énekekkel áldjátok nevét az Úrnak, kis filemile, ki torkának az rekedések nem árthat-nak, nyujts dicséretet az nagy Úrnak.

Császárok s királyok és földi sok hatalmasok, nemzetes nagy urak, gazdagok és szabadosok, bírák, tanácsok és polgárok, kik az köznépnek törvényt szabtok, ti is az Urat mind áldjátok.

Ti is, szép tavaszi virághoz hasonló ifiak, szüléknek örömi, gyermeki kedves seregi, tiszta élető kegyes szűzek, eszes és okos jámbor vének, az Úrnak nevét dicsérjétek.

Dicsíret, dicsőség, tisztesség és hálaadás, az szentek Urának légyen örök magasztalás, kibén soha nincs megváltozás, vagy ígértől meg-hanyatlás, tőle fejükre szálljon áldás. Amen.

## CANTICUM TRIUM PUERORUM.

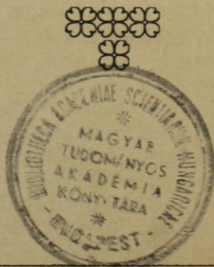
### DAN. 3.

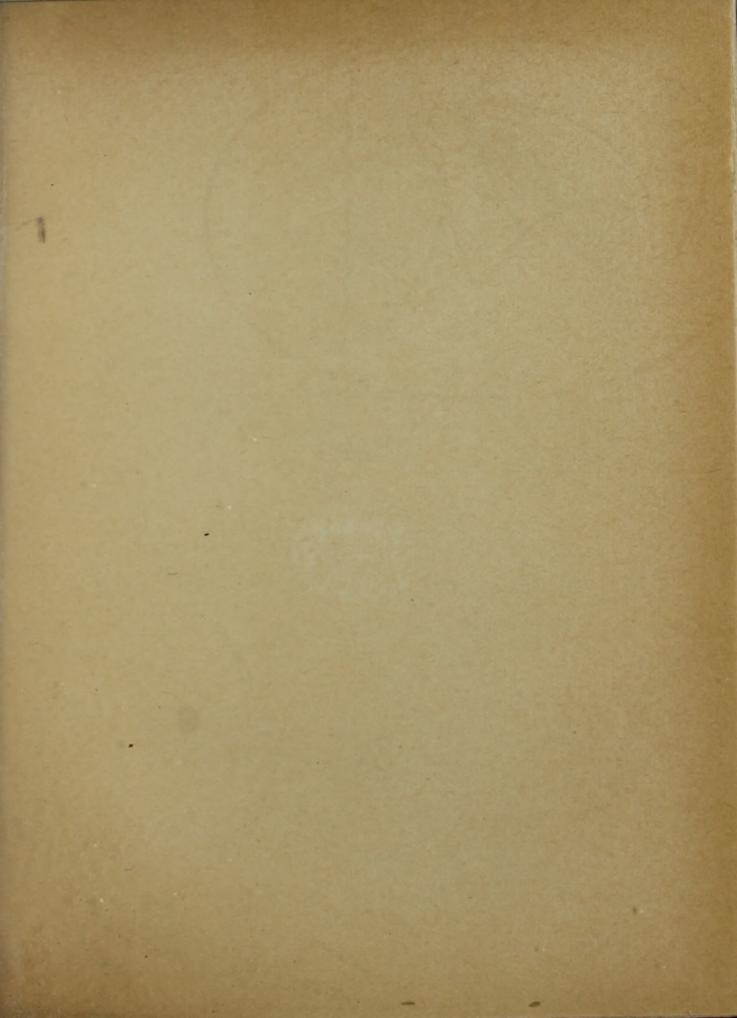
Teremtett állatok,  
Minden alkotmányok,  
Istennek szép munkái,  
Az Urat áldjátok,  
Felmagasztaljátok,  
Méltó ötet dicsérni,  
Minden állatokon  
Most és mindenkoron



Illik feljebb állatni,  
Ti mennyei jóban,  
Örök vígasságban  
Lankadozó angyalok,  
Dicsérjétek őtet;  
Ti is, dicsőített  
Mennybéli szép hajlékok.  
Egek felett vizek,  
Minden erősségek  
Őtet magasztaljátok.  
Világnak szép szeme,  
Napnak fényessége,  
Dicsérjed Istenedet.  
Sötét éjnek színe,  
Holdnak fejtér fénye,  
Dicsérjed te is őtet;  
Magas égben fénylő,  
Mint gyémánt tündöklő  
Csillagok, áldják őtet.  
Sebes záporosó,  
Gyenge fűről függő  
Gyöngyharmatok, áldjátok.  
Mindenféle szelek,  
Kik mint titkos lelkek,  
Fujdogálván ingotok.  
Tüzek, melegségek,  
Hidegek, hévségek,  
Istenteket áldjátok.  
Égi harmatozás,  
Csillámó, zuzmarás,  
Magasztaljátok őtet.  
Csikorgó tél, áldjad,  
Hideg, hó, jég, áldjad,  
Áldjátok nap s éj őtet.  
Áldjad, világosság,  
Sötétség, villámás,

Fölyhők, áldjátok őtet.  
 Földnek kereksege,  
 Hegyeknek fölsége,  
 Halmoknak csekélysege.  
 Dícsérjétek őtet,  
 Aldván minden felett  
 S ennek ne légyen vége.  
 Ti is azonképpen  
 Az ti jövőtekben,  
 Földnek minden zsenyéje.  
 Híves kútfejekből,  
 Titkos forrásokból  
 Kifolyó kristályvizek,  
 Feneketlenségben,  
 Mélységes tengerben,  
 Megnyugott csendes vizek,  
 Vizeknek zúgási,  
 Csörgő friss folyási,  
 Áldjátok Istenteket.  
 Tengernek mélységén,  
 Cethalak fekvén...









8. **Édes Gergely:** **Eredeti oktató mesék.** Dr. *Zsigmond Ferenc* tanár vezetésével sajtó alá rendezte és kiadta a *debreceni ref. kollégium gimnáziumának* 1931—32. évi *VIII. A. osztálya*.
9. **Dugonics András** **Magyar példabeszédek és jeles közmondások c. gyűjteményéből.** Sajtó alá rendezte és kiadta *Szabó Béla* polgári iskolai igazgató.
10. **Kazinczy világa.** Szerkesztette *Vajthó László*. A Kazinczy-centenáriumra kiadta a *Kir. Magyar Egyetemi Nyomda*.
11. **Szent Erzsébet legendája. Szent Elek legendája. Halál himnusza.** Sajtó alá rendezte dr. *Tordai Anyos* igazgató. Kiadta a *Ciszterci Rend bajai III. Béla-reálgimnáziuma*.
12. **Siralmas Panasz.** Tanítványaival sajtó alá rendezte dr. *Ollé István* tanár. Kiadta a *budapesti Zrínyi Miklós-reálgimnázium*.
13. **Péterfy Jenő** **dramaturgiai dolgozatai** (második sorozat.) Tanítványaival sajtó alá rendezte dr. *Juhász Géza* tanár. Kiadta a *debreceni fiú felső kereskedelmi iskola önképzőköre*.
14. **Vedres István:** **A Tiszát a Dunával öszvekapcsoló új hajókázható csatorna. (1805.)** Tanítványaival sajtó alá rendezte dr. *Farkas László* tanár. Kiadta a *Budapest-Székesfővárosi „Gróf Széchenyi István“ felső kereskedelmi iskola*.
15. **Bessenyei György:** **Anyai Oktatás.** Tanítványaival sajtó alá rendezte *Sebestyén Erzsébet* tanár. Kiadta a *budapesti II. ker. áll. tanítónőképző-intézet*.

16. **Bessenyei György: Magyarország.** A magyar néző. Tanítványaikkal sajtó alá rendezték *Gazdag Lajos, Horváth L. László, Kovács Miklós, dr. vitéz Polgáry István* tanárok. Kiadta a *budapesti Mátyás király-reálgimnázium* „Mátyás király“ önképzőköre.
17. **Hajnal Mátyás: Az Jesus szívet szerető szíveknek ájtatosságára szíves képekkel kiformáltatott és azokrul való elmélkedésekkel es imádságokkal megmagyaráztatott könyvecske.** (1629.) Kiadta a *budapesti Szent Margit-leánygimnázium.*